Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2001 йил 14 декабрь жума

Сотувда эркин нархда

№ 253 (2815)

КИТОБЛАР ТАҚДИМОТИ

Қашқадарё вилоят ҳокимлигида "Ўзбекистон юксалиш йўлида" деб номланган туркум китоблар тақдимоти ўтказилди. "Ўзбекистон" нашриётида чоп этилган ушбу китобларда Президент Ислом Каримовнинг мустақил ўзбек давлатини барпо этиш ва ривожлантиришга қаратилган сиёсати кенг очиб берилади, Ватанимизда ўн йил мобайнида амалга оширилган бунёдкорлик ишлари, аҳолининг янгича турмуш тарзи ҳақида ҳикоя қилинади.

Тадбирда сўзга чиққан Ўзбекистон давлат матбуот қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари Р.Сафоев, "Ўзбекистон" нашриётининг директори Ў.Зокиров, Қарши Давлат университетининг профессори О.Жўрақулов ва бошқалар туркум китобларнинг мавзуи, уларнинг маънавий ҳаётимиздаги ўрни ва аҳамияти ҳақида гапирди.

А.ТАЙПАТОВ,
ЎзА мухбири.

ЕВРОПАГА ЙЎЛ ЕВРОПАНИНГ ҚАЛБИДАН БОШЛАНАДИ

Президент Ислом Каримов 10-12 декабрь кунлари расмий ташриф билан Австрия Республикасида бўлди

Ғарбда Австрия — Европанинг юраги, дейдилар. Бу ўлка Европанинг қоқ марказида жойлашган. Лекин фақат жўғрофий омиллар туфайлигина унга бундай сифат берилмаган. Австрия катта-катта халқаро анжуманлар ўтадиган, Шарқий ва Ғарбий Европа мамлакатлари ўртасида кўприк вазифасини бажарадиган мамлакатдир. Венада Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг расмий қароргоҳларидан бири жойлашган. Бундан ташқари, Австрия пойтахтида Нефть экспорт қилувчи мамлакатлар ташкилоти (ОПЕК), ЕХҲТнинг котибияти ва доимий кенгаши, Халқаро атом энергетикаси агентлиги (МАГАТЭ), шунингдек, ЮНИДО сингари БМТнинг бир неча қуйи ташкилотлари ишлайди. Мамлакатнинг ўзи Европа Иттифоқидаги жараёнларнинг, халқаро тинчликни сақлаш операцияларининг, экологияни яхшилаш борасидаги саъй-ҳаракатларнинг фаол иштирокчисидир. Унинг барқарорликни мустаҳкамлаш, можароларнинг олдини олиш, экологик муаммоларни бартараф этишга қаратилган ташқи сиёсати халқаро ҳамжамиятнинг эътирофига сазовор бўлган.

Австрия ўзининг бетакрор маданияти, осори атиқаси билан ҳам Европанинг қалби, деган ном қозонган. Асрлар давомида барпо этилган меъморий обидалар, яратилган тасвирий ва мусиқий асарлар мамлакатни дунёга танитган. Вена ўғил болалар хори, филармония ва симфония оркестрлари, пойтахтдаги давлат операси Австрия маданиятининг элчилари сифатида дунё кезиб, мамлакат шуҳратини оширмоқда. Дунёда Моцарт, Бетховен, Шуберт сингари даҳо санъаткорларнинг асарлари етиб бормаган жой йўқ.

Ислом Каримовнинг бу гўзал мамлакатга расмий ташрифи ноанъанавий тадбирдан бошланди. Президентимиз аввал Австриянинг собиқ Федерал канцлери, айни пайтда ишбилармонлар уюшмаси раҳбари Франц Враницкий билан учрашди. Суҳбат мавзуини асосан иқтисодий ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган амалий саъй-ҳаракатлар билан боғлиқ масалалар ташкил этди.

Хофбург саройида Президент Томас Клестил билан бўлган учрашув ниҳоясида эса ўзаро иқтисодий алоқалар кўламини кескин кенгайтирадиган келишувларга эришилди. Юк ташиш соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги ҳужжат товарлар оқимини оширишга хизмат қилади, йўлда учрайдиган турли тўсиқларни бартараф этади, транспорт воситаларининг ҳаракатини осонлаштиради.

Темир йўл компаниялари ўртасида қабул қилинган ҳужжатнинг қамрови ҳам жуда кенг. Унда Ўзбекистондаги темир йўл тармоқларини замонавийлаштириш, қувватини ошириш, бу тармоқларни кенгайтириш учун йирик минтақавий лойиҳалар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш, соҳа хизматларининг малакасини ошириш кўзда тутилган. Ҳужжатда трамвай ва метро йўлларини замонавийлаштириш ва қувватини ошириш масаласига ҳам эътибор берилган.

Австрияда сайёҳлик соҳаси юксак даражада ривожланган. 8 миллион нуфусли мамлакатга йилига 20 миллионга яқин хорижий сайёҳ келади. Шу боис бу соҳа Австрия иқтисодининг таянч соҳаларидан бирига айланган. Шаҳарлардаги қадимий обидалар, осори атиқа билан бир қаторда, тоғларда сақланиб қолган табиий гўзаллик ҳам одамларни ўзига тортади.

Ислом Каримовнинг ташрифи чоғида "Ўзбектуризм" миллий компанияси билан Австриянинг "Olimpia Rescen Vienna" ҳамда "Wind Rose" сайёҳлик компаниялари ўртасида ҳамкорлик тўғрисида битимлар қабул қилинди. Австрия Сайёҳлик агентлари ва операторлари уюшмаси билан ҳамкорлик тўғрисида меморандум имзоланди. Бу ҳужжатларга кўра, томонлар ўз олдига сайёҳлик соҳасида ишлайдиган ташкилотлар ўртасидаги ҳамкорликни рағбатлантириш, улар учун қулайликлар яратиш, ахборот алмашиш, турли босма нашрлар, фотосуратлар ва видеоматериаллар тарқатиш, кўргазма ва симпозиумлар уюштириш, соҳага сармоя жалб этиш каби кўплаб вазифаларни қўяди. "Salzburger Turismus Schulen" компанияси билан тузилган шартнома эса меҳмонхона бизнеси бўйича мутахассислар тайёрлашни кўзда тутади.

Венада қабул қилинган яна бир ҳужжат эса таълим соҳасига тегишли. У Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети билан Вена университети ўртасида ҳамкорликни йўлга қўяди. Икки университет олимлар, аспирантлар, талабаларнинг борди-келдисини ривожлантиради, илмий материаллар алмашади, илмий лойиҳалар ва дастурлар ишлаб чиқиб, амалга оширади, биргаликда илмий симпозиум, семинар ва конференциялар уюштиради. Келишувга биноан эндиликда факультетлараро мустақил ҳамкорликни ривожлантиришга йўл очадиган янги ҳужжатлар тайёрлаш ҳам мумкин.

Вена университети 1365 йили ташкил этилган ва аҳолиси немис тилида гаплашувчи мамлакатларнинг олий ўқув юртлари орасида энг қадимийси ҳисобланади. Австрия университетлари фақат таълим бериш билан чекланмай, Ўзбекистондаги каби илмий тадқиқотлар маркази вазифасини ҳам бажаради.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, таъкидлаш жоизки, Ислом Каримовнинг Австрияга ташрифи ғоят самарали кечди ва фойдали натижаларга бой бўлди. Унинг яна бир аҳамиятли томони шундаки, Австрия раҳбарлари билан учрашувларда томонлар кўплаб масалаларда ҳамфикр эканлиги аён бўлди. Бу эса ўзаро ишонч мустаҳкамлигини кўрсатади. Президент Томас Клестил 11 сентябрь воқеаларидан кейин дунё мамлакатларининг диққат марказини Марказий Осиёга қаратилгани ҳақида гапирар экан, Ўзбекистоннинг халқаро хавфсизлик масалаларига муносабати, бу борада юритаётган мустақил сиёсати, хусусан, халқаро аксилтеррор коалициясига кўрсатаётган ёрдами ғоят муҳим аҳамиятга эга эканини таъкидлади. Австрия раҳбари минтақамизга таҳдид солувчи омилларни жуда яхши билади ва Ўзбекистоннинг бу борадаги нуқтаи назарини, қарашларини эътироф этади.

Сиёсий муносабатлардаги ўзаро ишонч ва эҳтиром, табиийки, иқтисодий ҳамкорликни янада ривожлантириш учун яхши пойдевор бўлади. Президент Ислом Каримовнинг айтишича, айни пайтда икки мамлакат мутахассислари ишбилармонлар учун алоҳида қулайлик ва имтиёзлар тартибини жорий этиш, австриялик тадбиркорларнинг Ўзбекистонга визасиз келиб-кетиши учун имконият яратиш масалалари устида ишламоқда.

Таъкидланганидек, Австрия — Европанинг юраги. Ислом Каримовнинг сафари Европага унинг қалби орқали кириб боришимиз учун янги имкониятлар яратди, десак асло муболаға бўлмайди.

Анвар БОБОЕВ,
ЎзА махсус мухбири.
Тошкент-Вена-Тошкент.

СУРАТДА: Ислом Каримовнинг Австрия Федерал иқтисодий палатаси президенти К. Ляйтл билан учрашуви.

Муҳаммад АМИН олган сурат.

Тошкентда АҚШ савдо ва тараққиёт агентлиги (USTDA) билан Ўзбекистон Почта ва телекоммуникация агентлиги, "Ўзбекистон темир йўллари" давлат акциядорлик компанияси, "Ўзбекэнерго" давлат акциядорлик компанияси, "Ўзбектуризм" миллий компанияси, "Ўзтибмаҳсулот" акциядорлик компанияси ўртасида ўзаро англашув меморандумлари имзоланди.

ҲУЖЖАТЛАР ИМЗОЛАНДИ

Мазкур ҳужжатлар USTDAнинг мамлакатимиз халқ хўжалигининг телекоммуникация, темирйўл транспорти, энергетика, тиббиёт ва сайёҳлик каби устувор соҳалари бўйича лойиҳаларни ҳаётга жорий қилишни қўллаб-қувватлашга алоҳида эътибор қаратишини кўзда тутади.

Ҳужжатларга АҚШ томонидан USTDAнинг минтақавий директори Дэниэл Стейн, Ўзбекистон томонидан номлари зикр этилган ташкилотларнинг раҳбарлари имзо чекди.

Айни пайтда USTDA делегацияси Ўзбекистонда амалга оширилиши режалаштирилаётган бир қатор лойиҳаларни ўрганмоқда.

— Имзоланган бешта ҳужжат ўзаро ҳамкорлигимиздаги энг муҳим йўналишларни аниқлаб олишга ёрдам беради, — деди Д.Стейн. — Мазкур соҳалар бўйича Ўзбекистон ҳукумати тақдим этган лойиҳалар агентлигимиз томонидан чуқур таҳлил қилингандан сўнг, уларни ҳаётга жорий қилиш учун АҚШ томонидан грант ажратилади. Имзоланган ҳужжатлар АҚШ Ўзбекистон билан ҳамкорликни ҳар томонлама ривожлантиришга жиддий эътибор қаратаётганидан яна бир далолатдир.

Саидмурод РАҲИМОВ,
ЎзА мухбири.

БРИТАНИЯ УНИВЕРСИТЕТИДА ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Британиядаги Лафборо университетида Ўзбекистон тақдимоти бўлиб ўтди. Уни Ўзбекистон Республикасининг Лондондаги элчихонаси кўмагида «Умид» жамғармаси талабалари ташкил этишди.

Мамлакатимиз Конституцияси кунига бағишланган ушбу тақдимотда Чарнвуд округи раҳбарияти, олий ўқув юртининг профессор-ўқитувчилари, илмий доиралар вакиллари, хорижий талабалар иштирок этдилар.

Лафборо университети — Буюк Британиядаги етакчи олий ўқув юртларидан бири саналади. Лафборо мамлакатимиз билан ўзаро ҳамкорликни ривожлантиришга алоҳида аҳамият беради — мазкур олий ўқув юртида таълим олаётган ўзбек талабалари сони тобора кўпайиб бораётгани бунинг исботидир.

Университет проректори, профессор Харри Томасон ушбу тақдимот маросими тўпланганларни ўзбек халқининг тарихи, маданияти, анъаналари ва бугунги куни билан яқиндан таништиришга ҳамда мамлакатларимиз ўртасидаги самарали мулоқотларни янада ривожлантиришга хизмат қилишини қайд этди.

Ўзбекистоннинг Буюк Британиядаги элчиси А.Файзуллаев тўпланганлар диққат-эътиборини мамлакатларимиз ўртасида тобора кенгайиб бораётган алоқаларга, шунингдек, Ўзбекистон ҳукуматининг жаҳон тажрибасини ҳисобга олган ҳолда таълим тизимини ислоҳ қилиш ва юқори малакали кадрлар тайёрлаш юзасидан олиб бораётган саъй-ҳаракатларига қаратди.

Талабаларимиз тадбир иштирокчиларига тақдим этган маданий дастур, хусусан, миллий ўйинлар, якка кураш, ашула ва рақслар намойишини ўз ичига олган театрлаштирилган томошалар уларда алоҳида қизиқиш уйғотди.

Мардон ЁҚУБОВ,
«Жаҳон» АА.
Лондон.

Шифокорлар тиббий лигаси — мамлакатимизга

Шу кунларда мамлакатимизга қалқонсимон без касалликларини даволаш учун дори-дармонлар билан тўлдирилган контейнер келтирилди. У Марказий Осиёда иқтисодий ислоҳотлар ва ривожланиш лойиҳаси (PERDCA)нинг Тошкентдаги манзилига АҚШ Шимоли-ғарбий шифокорлар лигаси (Northwest Medical Teams) томонидан юборилди. Бу ташкилот PERDCA нинг АҚШдаги ҳамкори саналади.

Northwest Medical Teams ходими Макл Тимкенинг айтишича, АҚШ Шифокорлар тиббий лигаси президенти, жаноб Бэс Вандерзалм мазкур лойиҳаларда Лига билан ҳамкорликни ривожлантираётган Ўзбекистон ҳукумати ва PERDCA ташкилотининг саъй-ҳаракатларига юқори баҳо берди. У қиймати бир миллион АҚШ долларидан ортиқ контейнернинг келтирилишидан мамнуният билдирди.

Шифокорлар тиббий лигаси ва PERDCA мамлакатимиз Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги билан яқин ҳамкорликда ишламоқда. Улар мамлакатимизга дори-дармонлар етказиб бермоқда ва даволаш препаратларига эҳтиёж сезаётган касалларга беғараз ёрдам кўрсатмоқда.

Ўзбекистон фуқаролари учун қиймати 300 минг АҚШ долларига тенг иккинчи контейнер ҳам тез кунларда мамлакатимизга келтирилади.

(ЎзА).

ЖАҲОН 24 СОАТ ИЧИДА

• «Рейтер» ахборот агентлигининг хабар беришича, кеча АҚШ ҳарбий ҳаво кучлари Афғонистондаги Тора-Бора туманида жон сақлаётган террорчиларга қарши олиб бораётган амалиётларини янада фаоллаштирган. Бомбардимонлар натижасида жангарилар сезиларли кучларидан ажралганлиги айтилмоқда. Бироқ ҳозирда террорчилар раҳнамоси Усамо бин Лодиннинг қаердалиги мавҳумлигича қолмоқда дейилади, айни хабарда. Кеча Оқ уй раҳбари Ж.Буш биринчи рақамли террорчи қаерда бўлмасин, уни таъқиб этиш давом этаверишини таъкидлади.

• Кеча «Ал-қоида» ташкилоти аъзоларидан бири Аль-Завахри Би-Би-Сига интервью берар экан, «Биз ва бин Лодин Афғонистонни тарк этмаймиз. Ўз жонига қасд қилиш — бизнинг бош мақсадимиз», деган.

• «Рейтер» агентлигининг хабар беришича, кеча Германия ҳукумати намояндалари Афғонистондаги «Ал-қоида» ташкилоти аъзоларига қарши олиб борилаётган амалиётларда иштирок этиш мақсадида 100 нафар махсус тайёргарликдан ўтган ҳарбийларини юборган.

• Кеча Афғонистоннинг ўтиш давридаги муваққат ҳукумати раҳбари Ҳамид Карзай (суратда) Кобулга етиб келди, дея хабар

беради «Рейтер» агентлиги. Маълумки, Афғонистонда яна саккиз кундан сўнг янги ҳукумат ўз фаолиятини бошлайди. Хабарингиз бор, айни маъмурият сафидан Юнус Қонуний, Муҳаммад Фахим ва доктор Абдулло каби мулозимлар жой олган.

• Би-Би-Си хабарларига қараганда, кеча Исроил ҳукумати Фаластин етакчиси Ёсир Арофат билан барча алоқалар бутунлай тугатилганлигини аён қилган. Айни пайтда минтақадаги вазият кескинлашиб бормоқда. Отишмалар ва қўпорувчилик ҳаракатлари деярли ҳар куни юз бермоқда.

• Кеча Ҳиндистон парламенти биноси ёнида мамлакат ҳарбийлари билан олти нафар жангари ўртасида отишмалар бўлиб ўтди, деб хабар беради «Интерфакс» агентлиги. Натижада 12 киши ҳалок бўлган, 30 киши, жумладан, журналистлар ва ҳарбийлар оғир тан жароҳати олган. Ҳозирча отишма сабаблари аниқланмаган. Ҳиндистон мудофаа вазири Ж.Фернандеснинг айтишича, жангариларнинг

барчаси йўқ қилинган. Маълум бўлишича, айни отишмалар пайтида мамлакат парламенти биносида Бош вазир Атал Бихари Важпай, вице-президент Соня Ганди (суратда) ва қатор вазир ҳамда депутатлар бўлган. Сўнгги хабарларга қараганда, ҳукумат етакчиларининг барчаси омон қолган.

• Маълумки, шу вақтгача Ёқутистон Республикаси президентлиги учун амалдаги раҳбар М.Николаев билан таниқли ҳуқуқшунос В.Колмогоров ўртасида қизғин кураш кечаётган эди. Бироқ куни кеча М.Николаев мазкур курашдан бутунлай воз кечган. Маълум бўлишича, амалдаги раҳбар айни лавозим учун номзоди кўрсатилган «Алроса» олмос ишлаб чиқарувчи компания етакчиси В.Штиров фойдасига ўз номзодини қайтариб олган. Сайлов шу йилнинг 23 декабрида бўлиши керак.

«Интернет» хабарлари асосида тайёрланди.

Огоҳлик

Кўз қорачиғи

Кўчамиздаги кўп қаватли «дом»лардан бирида Ҳаким полвон деган киши яшайди. Умрида кураш тушмаган. Сиёғи шунақа — полвонсифат, чапанифеъл. Нафақага чиққунга қадар аллақайси заводда оддий чилангар бўлиб ишлаганлигини эшитганман. Маҳалланинг иссиқ-совуғига аралашиб юради. Қайси куни чойхонада гурунглашиб қолдик. Гапдан-гап чиқиб, Афғонистон воқеаларига гал келганда, полвон қизишди:

— Оғзим «ёпиқ». Шаккоклигим учун Худонинг ўзи кечирсин. Ука, бу террорчи деганиниям инсон зоти туққанми? Ё навзамбиллоҳ... Қўшнинг ўзидан тинчимаса, чатоқда. Ҳамонки бугун қўшнимизнинг уйида нотинчлик ҳукмрон экан, биз хотиржам бўлолмаймиз. 22 йилдан бери уруш оловида қўлини иситаётган бу нобакорлар амалда на динни, на иймонни тан олишади. Ислом улар учун бир ниқоб, холос. Сиёсий раҳнамоларини қаранг. Лодин дейдими... Асл муддаоси нима, ўзи, бу занғарларнинг?

Мен суҳбатдошимнинг мулоҳазаларини тинглар эканман, ўзимча хулоса қилдим: демак, юртдошларимиз дунё тақдирига, Ватан келажагига бефарқ эмас. Улар тинчликнинг буюк неъмат эканлигини теран идрок этишяпти. Аслида бунинг ажабланадиган жойи йўқ. Тинчлик устувор юртда орзу дарахтлари чаппор уриб гуллайди, оналаримиз тўю-томошалар учун тандир-тандир нон ёпишади, бободеҳқон ердан ризқ-насиба ундиради, фарзандларимиз зангори осмонни тўлдириб варрак учиришади. Инсонга бундан ортиқ яна нима керак?

Афсуски, дунёнинг ишлари баъзан сиз билан бизнинг одми тасаввуримизга мос келавермайди. Хаёл бошқа, ҳаёт бошқа. Илонни тажовузкор, деймиз. Йўқ, илонни тинч қўйайлик, бу жонивор тегмаганга тегмайди. Аслида биз дунёдаги илонсифат одамлардан қўрқишимиз керак. Улар сиртдан силлиқ кўрингани билан қилмишлари ёвузлик ва ҳунрезликдан иборат. Уч ойча аввал, океан ортида — Америкадек буюк давлатда бегуноҳ кишиларнинг қонини тўккан ким? Ўша илонсифат кимсалар эмасми? Миллионлар тақдири билан ўйнашаётган бу зўравонларнинг асл муддаоси нима? Муддао битта: ҳукмронлик. Яъни, бировнинг уйи куйса куйсин-у, уларнинг қозони қайнасин.

Оламда содир бўлаётган воқеаларни соғлом идрок назари билан таҳлил қиладиган бўлсак, қўшни мамлакатдаги адолатсиз уруш халқаро терроризм, наркобизнес, уюшган жиноятчилик билан ўзаро чатишиб кетганлигини англаш қийин эмас. Шунинг учун ҳам бугун кучга қарши куч, ғояга қарши ғоя билан курашишга тўғри келмоқда. Соҳибқирон бобомиз «Мамлакат куфр билан туриши мумкин, лекин зулм бор жойда туролмайди», деганларида минг карра ҳақ. Зулм илдиз отган юртда инсон хўрланади, диёнат оёқости бўлади, яшаш азобга айланади. Жафокаш афғон замини мисолида буни яққол кўриб турибмиз. Шундай экан, дунёга очиқ кўз билан қараб, огоҳлик ва ҳушёрликни ҳаётимиз мезонига айлантирсак, бирон-бир ёвуз куч остонамизга қадам босишга журъат қилолмайди.

«Барчамизга аён бўлиши керакки, — деб таъкидлади Президентимиз Олий Мажлиснинг VII сессиясида қилган маърузасида, — бугун Афғонистон майдонида бир-бирига қарши турган кучлар — улар ҳудудий, этник ва диний гуруҳ ёки қатламлар бўладими, — бир-биридан ўч олишга, ҳар хил шартлар ёки ўзини устун қўйиш йўли билан эмас, аксинча, бир-бирининг ўзаро талаб ҳамда манфаатларини тан олиб, тил топишишга интилиши ва аввало, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти раҳнамолиги ва воситачилиги асосида қандайдир келишувга эришиш йўли билан бу заминда тинчлик ўрнатиш мумкин».

Таъкидлаш керакки, Юртбошимиз афғон муаммосини ҳал этиш борасида бир неча йилдан бери қатъият ва собитқадамлик билан курашиб келмоқда. Агар жаҳон жамоатчилиги бу даъватларга ўз вақтида қулоқ тутиб, ёвузлик тимсоли — терроризм моҳиятини тўла англаб етганида ва унга қарши шафқатсиз ўт очганида кўпдан-кўп кулфатларнинг олди олиниши тайин эди. Афсус, ундай бўлмади. Нью-Йорк ва Вашингтон шаҳарларида содир этилган қўпорувчилик ҳаракатлари кўпчиликнинг кўзини очди, терроризм иллатига қарши кураш ҳаёт-мамот масаласига айланди. Тақдир икки халқни қўшни қилиб яратган. Ўзбекистон ва Афғонистонни битта дарё ажратиб туради. Бас, шундай экан, бу юртда, бу жафокаш заминда тинчлик ва осойишталик қарор топишидан биз, ўзбекистонликлар ҳаммадан кўра кўпроқ манфаатдормиз.

Президентимизнинг нутқи, Олий Мажлиснинг Ўзбекистон халқига Мурожаати ана шундай мантиқий хулоса чиқаришга имкон беради. Зотан, мазкур ҳужжатларда халқаро терроризмнинг асл моҳияти чуқур асослаб берилган, Ўзбекистоннинг айни масаладаги позицияси аниқ ва лўнда баён қилинган. Терроризм жабрини тотиб кўрган халқимиз эрк ва озодликнинг қадрини яхши англайди. Бинобарин, ҳеч қандай куч энди уни ўзи танлаган йўлдан қайтаролмайди. Ватан шаъни, юрт мустақиллиги барча замонларда азалий қадрият саналган. Улуғ аждодларимизнинг ҳаёти ва жасорати биз учун беқиёс ибрат мактабидир. Жалолиддин Мангуберди, Широқ, Муқанна, Амир Темурни тенгсиз муҳорабаларда жон олиб жон беришга ундаган илоҳий куч — юртга, Ватанга бўлган буюк меҳр-муҳаббат эмасми? Бу ўринда кимда қандай шубҳа бўлиши мумкин?

Миллатнинг қудрати унинг жипслиги ва ҳамфикрлигидадир. Кимки ўз юртини севмаса, у ҳеч нарсани сева олмайди. Ҳар биримизда шу юрт, шу Ватан тақдирига дахлдорлик туйғуси устувор бўлгандагина адолат тантана қилади, тараққиёт жадаллашади, дастурхонимиз янада тўкин бўлади.

Ёшлигимда бир ривоят эшитгандим. Кекса деҳқоннинг тўртта азамат ўғли бор экан. Бандасининг умри ҳисобли. Қазои муаллақ фурсати етгач, чол ўғилларини ёнига чорлабди ва ҳар бирига биттадан заранг таёқча бериб, «Синдиринглар», дебди. Норғул йигитлар бу топшириқни кўз очиб юмгунча адо этишибди. Кейин иккинчисини, учинчисини... Лекин ҳарчанд уринишмасин, тўртта таёқчани бирданига синдира олишмабди. «Тушунолмадик, — дебди катта ўғил. — Бу ҳаракатингизда қандай ҳикмат бор?». Ота дебди: «Ҳикмат — бирлик ва аҳилликда. Аҳил бўлинглар. Ана шунда сизларни ҳеч ким енголмайди».

Аҳиллик қаршисида ҳар қандай мушкулот чок-чокидан сўкилади, яшаш чуқур маъно касб этади. Шу жиҳатдан олиб қараганда, бугун умумий хавфга қарши дунё ҳамжамиятининг ўзаро бирлашаётганлиги мутлақо табиийдир. Афғон халқи урушлардан, тала-тўплардан безиди. Ҳадемай, ён қўшнимизнинг хонадонида ҳам тинчлик ва осойишталик қарор топишидан умид қиламиз.

Кўз қорачиғи... У бизга ёруғ оламни, дунёнинг турфаранг гўзалликларини кўриш учун ато этилган. Ватан меҳри ва соғинчини кўз қорачиғига жойлаган одамни руҳан енгиб бўлмайди. Зеро, шу кўз, шу қорачиқ, шу Ватан сизу биз — ҳаммамизнинг азиз ва бебаҳо бойлигимиздир!

Носир ТОШЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Тошдан... тола

Дарҳақиқат, Навоий шаҳридаги «Тизол-Н» хусусий ишлаб чиқариш фирмасида базольт тошидан шиша толаси ишлаб чиқарилмоқда. Импорт ўрнини босувчи ушбу маҳсулот саноат учун ғоят зарур ҳисобланади.

Йилига 600 тонна маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга ушбу корхонада шу йилнинг ўтган даврида қарийб 30 миллион сўмлик ана шундай маҳсулот ишлаб чиқарилди.

СУРАТЛАРДА: катта уста Юрий Шаранов, фирма директори Темур Мударов ва бош ҳисобчи Баҳром Ўринов ўзаро маслаҳатлашмоқда; «Тизол-Н»нинг умумий кўриниши.

Собир ЗУФАРОВ (ЎзА) олган суратлар.

Илғор тажриба — ҳаммага

Деҳқонлар маслаҳатлашуви

Деҳқончиликнинг қолипи йўқ, дейишади. Шу сингари дала меҳнатчиси иш вақтининг чегараси ҳам. Ҳосилни саранжомлаб бўлдими, навбатдаги йил тадоригини бошлайди.

Янгиқўрғон туманида зироатчиликнинг ана шу оддий шартига амал қилинаётгани тармоққа барака киритмоқда. Якунланаётган йил сарҳисоби кўнгилни тўлдираётгани ҳам шундан. Биргина ғалладан олинаётган даромад бир миллиард 136 минг сўмга етди. Гектарлар самарадорлиги ўтган йилдагидан 6 центнерга кўтарилди. «Кўкёр» ширкат хўжалигида гектаридан 73 центнердан ҳосил олишди. К. Режаббоев, А. Мирзабоев, О. Ашуровлар оилавий пудрати эса 88-97 центнерлик маррага чиқди.

Туман ғаллачилигидаги ўсишни ер ҳақиқий эгасини топиб, агротехник тадбирлар жойига қўйилганлиги билан изоҳлашмоқда. Бу ерда маъданли ўғитлар такчиллигини маҳаллий ўғит ҳисобига тўлдиришди. Ёки 601 гектар ғаллазор қўшимча равишда 114 минг тонна маҳаллий ўғит билан таъминланди. Ғаллакорларнинг бу йилги шашти ҳам баланд. 15 октябрга қадар барча майдонларда уруғ тўла ундириб олинди. Айни пайтда озиқлантиришга киришилди. Тармоқ меҳнатчилари суғориш билан бирга экинга 27 минг тоннадан ортиқ шарбат оқиздилар. Баҳорда солиш учун 47,7 минг тонна компост тайёрланди.

Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил ҳосили учун кузги-қишки тадбирларни ўз вақтида ўтказиш борасидаги қарорининг бажарилиши юзасидан Наманганда бўлиб ўтган республика семинар-кенгаши қатнашчилари янгиқўрғонликларнинг бугунги ишларига яхши баҳо бердилар. Шунингдек, Тўрақўрғон, Наманган, Уйчи туманларида ерларни шудгорлаш, пушта олиш, уруғлик тайёрлаш, техника воситаларини экиш мавсумига тахт қилиб қўйиш борасидаги юмушлар ҳам уларга маъқул тушди.

Семинарнинг якунловчи қисмида республика Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирининг биринчи ўринбосари С. Бегалиев юқоридаги қарор юзасидан белгиланган тадбирларнинг бажарилиши ҳақида ахборот берди. Унинг айтишига қараганда, шу йилнинг 10 декабрига қадар шудгорлаш ишларини ниҳоясига етказиш вазифаси қўйилганига қарамай, Қорақалпоғистон Республикаси, Сурхондарё вилоятида бу иш пайсалга солинмоқда.

Семинар-кенгашда шунингдек, жойларда ғаллани озиқлантириш, шўр ювиш ишлари талаб даражасида ташкил этилмаётганлигига ташвиш билдирилди. Янги мавсумда мамлакатимиз бўйича 300 минг гектар майдонга плёнка остига чигит экилади. Бу усулнинг муваффақияти экишга тайёргарлик тадбирларининг 80 фоизини куздаёқ бажариб қўйишни тақозо этади. Лекин, Андижон, Намангандан бошқа вилоятларда ерни текислаш, пушта олиш асоссиз равишда орқага сурилмоқда. Плёнкани тахт қилиб қўйишга фақатгина андижонликлар жиддий ёндашишган, холос.

Республика семинар-кенгашида наманганликларнинг кузги-қишки тадбирларни ташкил этиш борасидаги ишлари маъқулланди.

Семинар-кенгашда республика Бош вазирининг ўринбосари, қишлоқ ва сув хўжалиги вазири Т. Холтоев, Наманган вилояти ҳокими Т. Жабборов иштирок этдилар.

Янгиқўрғон туманидаги «Заркент» ширкат хўжалиги деҳқонларининг маҳаллий ўғитдан фойдаланиш тажрибаси барчага маъқул бўлди. Туман ҳокими Зокиржон Мамажонов пудратчи Робиддин Бозоров ва механизатор Ҳошимжон Қирғизовларнинг ишидан миннатдор.

Қудратилла НАЖМИДДИНОВ, Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ (сурат), «Халқ сўзи» мухбирлари.

XXI аср уфқлари

Ўзбекистон тинчлик ва тараққиёт сари дунёдаги энг ривожланган мамлакатлар билан алоқаларни кенг йўлга қўяётгани халқимизни янада руҳлантирмоқда. Ўтган ҳафтада мамлакатимиз ва АҚШ ҳукуматлари ўртасида ҳамкорлик ҳужжатлари матбуотда эълон қилинди. Демак, яратувчилик ва бунёдкорлик шиори бўлган она Ватанимизда ислоҳотлар янада жадал маром касб этади, Ўзбекистон гуллаб-яшнайди.

Буюк ўзгаришлар дебочаси

Шу маънода илм аҳли орасида тез-тез такрорланаётган янги иқтисод тушунчаси ҳақида фикр билдирмоқчимиз. Таърифлашларича, бу тушунча энг мукаммал технологияга, ягона умумбашарий информацион майдонга таянган ҳодиса бўлиб, унинг пайдо бўлиши XXI асрга хос катта иқтисодий циклни бошлаб бериши кўзда тутиляпти. Катта цикл иқтисодиётдаги янги давр бўлиб 50-60 йил давом этади. Бу давр фан-техникадаги катта кашфиётлар ва уларнинг ишлаб чиқаришга татбиқ этилиши натижасида иқтисодиёт ва айниқса, саноат жадал ўсади, халқ фаровонлиги тубдан яхшиланади.

Ҳозир фан-техника соҳасида кутилаётган туб бурилишлар янги циклга моддий база яратадики, булар бошқариладиган термо-ядро реакциясига эришиш, генинженерияси, юксак информацион технология, биотехнология ва микроэлектроника ютуқлари билан боғлиқдир. Мутлақо янги типдаги технологиянинг пайдо бўлиши ғоят юксак меҳнат умумдорлиги учун моддий асос яратади. Бунда фан-техника ютуқларига ҳамоҳанг равишда иқтисодиётни ўстириб бориш учун инсон омилига катта инвестиция татбиқ этиш тақозо этилади. Бу амалда инсоннинг ижодий қобилиятини ривожлантиришга қаратилган сарф-харажатлардир. Бу инвестициянинг самараси, биринчидан, шахсий даромадни муттасил ошиб боришида, иккинчидан, жамиятнинг иқтисодий салоҳияти, унинг бойлиги ортиб боришида, бинобарин ҳамма фаровон яшашида ифода этилади.

Буни кўпгина мамлакатлар тажрибаси тасдиқлайди. Ҳозирги АҚШнинг улкан иқтисодий салоҳияти узоқ йиллар давомида инсон омилига капитал қўйишнинг меваси, деса бўлади. Бу капитал аслида таълимга, малака олиш, уни муттасил ошириб боришга қилинган сарфлардир. АҚШда таълим учун фақат давлатнинг сарфи 520 миллиард доллар бўлиб, бу бошқа мамлакатлардагидан анча зиёддир.

Инсон капиталига қўйилган инвестиция уч манбалидир. Биринчиси давлат маблағи, иккинчиси — корхона ва ташкилотлар маблағи ва ниҳоят, учинчиси аҳолининг хусусий маблағидир. Ривожланган мамлакатларда инсон қобилиятига пул сарфлашда фирмалар ва оилаларнинг ўз маблағлари катта роль ўйнайди. Иқтисоди ҳали нисбатан кучсиз мамлакатларда эса, бюджет маблағлари устуворлик қилади.

Мустақил Ўзбекистон давлати аввал бошданоқ социал давлат бўлиб, ўз фаолиятида инсон омилининг ривожига катта эътибор бериб келмоқда, чунки Юртбошимиз айтганларидек, "Инсон салоҳияти энг фаол, энг бунёдкор омил бўлиб, у мамлакатнинг ислоҳотлар ва туб ўзгаришлар йўлидан тинимсиз илгарилаб боришини таъминлаб беради". Ўзбекистон давлатининг социаллиги шундаки, у катта социал сарфларни ўз зиммасига олади. Бу ҳақда Ўзбекистон бюджетининг таълим соҳасидаги харажатлари гувоҳлик беради. Агар 90 - йилларда маориф учун сарфларнинг ялпи ички маҳсулотдаги ҳиссаси бутун дунё бўйича ўртача 5,2 фоизни, АҚШда — 5,3 %, Францияда — 5,9 %, Швецияда — 8,0 %, Японияда — 3,8 %, Финляндияда — 7,6 %, Туркияда — 3,4 %, Саудия Арабистонда — 5,3 % ва Польшада 4,6 фоизни ташкил этган бўлса, Ўзбекистонда бу кўрсаткич 9,5 фоизни ташкил этади. Бинобарин, Ўзбекистонда таълим учун сарфлар ҳиссаси дунёда энг юқори бўлиб, ҳатто ривожланган мамлакатлар кўрсаткичидан ҳам баланд туради. Таълим сарфларининг давлат томонидан молиялаштирилиши бепул таълим хизматидан энг аввал аҳоли кам даромадли қатламларининг баҳраманд бўлишини таъминлайди.

Инсон омилига инвестиция юборилишида, қисман бўлсада, корхоналар маблағи ҳам иштирок этади. Кейинги пайтда корхоналар ва турли ташкилотлар контракт асосида олий ва ўрта махсус таълим тизими орқали кадрлар тайёрлашга ҳисса қўшмоқдалар. 1998-2000 йиллар мобайнида Ўзбекистон олий ўқув юртларида корхона ва ташкилотлар билан контракт асосида деярли 22 минг талаба ўқишга қабул қилинди.

Аҳолининг муайян тоифаси пуллик таълим ҳизматларидан фойдаланмоқда. 2000 йили Ўзбекистон аҳолиси пул тўлаб билим олиш учун ҳаммаси бўлиб 3,2 миллиард сўм сарфлади. Бозор муносабатлари шароитида «интилганга толе ёр» деганларидек, ҳаракат қилиб пул топиш имкониятлари кенгайди. Аҳоли даромадлари табақаланиши муносабати билан, унинг таълим хизматларини молиялаштиришдаги ҳиссаси ортиб бормоқда, чунки бунинг учун қулай имкониятлар яратиб берилди.

Биринчидан, бепул ўқиш билан бирга имкони борларга пул тўлаб билим олишлари учун шароит яратилди. Иккинчидан, аҳоли даромади табақалашиб, унинг ўзига тўқ қатлами пайдо бўлдики, бу тоифа пулини тўлаб билим олиш учун етарли маблағга эга. Учинчидан, пулини тўлаб ўқиш учун талабаларга қулай банк кредитлари берила бошландики, бу ҳам билим олиш имкониятларини кенгайтирди.

Айтилган қулайликлар туфайли кейинги пайтда ёшларни ўз оиласи ҳисобидан талабаликка қабул қилиш кучайди. Агар 1998 йилда олий таълим соҳасига контракт асосида ўқиш учун тўланадиган пулнинг 50 фоизини корхона ва ташкилотлар, қолган 50 фоизини аҳолининг ўзи тўлаган бўлса, 2000 йилга келиб бу кўрсаткич тегишли равишда 30 ва 70 фоизни ташкил этди. 2000 йили 14 минг нафар талаба ўзи тўлаш шарти билан пулли ўқишга кирди, 1997 йили эса бундайлар 8,7 минг нафар киши эди, холос. Таълимнинг ҳамма манбалардан молиялаштирилиши Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалга оширишда муҳим омил бўлади.

XXI аср Ўзбекистон асри бўлиши учун биз замонавий технология даражасига чиқишимиз талаб қилинади, чунки шундагина тўкинчиликни таъминлашга қодир юқори меҳнат унумдорлигига эришиб бўлади. Юксак технологиясиз мамлакатни саноатлаштириш муаммосини жадаллик билан ҳал этиб бўлмайди. Саноатлашмаган мамлакат эса бой бўлмайди.

Саноати юксак технология асосида ривожланган мамлакатлар улар озчилик бўлса-да, дунёда яратилган маҳсулот ва хизматларнинг катта қисмини берадилар. Юксак технология карвонбошиси бўлган АҚШни олсак, ҳозир унинг йиллик маҳсулоти 10 триллион долларга етиб қолдики, бу бутун дунё маҳсулотининг деярли 25 фоизини ташкил этади. АҚШда жон бошига ишлаб чиқариш дунёнинг ўртача даражасидан 7 марта, иқтисоди заиф мамлакатларникидан эса 30 марта кўп, чунки бу ерда бир ишловчига ҳисобланганда йилига 70.000 долларлик маҳсулот ва хизматлар яратилади.

Иқтисоди илғор мамлакатларда бўлгани каби ишловчи аҳоли ўзига ва ўзидан кўп сонли ишламайдиганларга, яъни ёш болалар, ногиронлар ва қарияларга фаровон турмуш беришлари учун уларнинг меҳнат унумдорлиги мислсиз юқори бўлиши зарур. Ўзбекистонда меҳнат унумдорлиги ўсиб бораётган бўлса-да, бироқ унинг суръатлари ҳозирчалик етарли эмас, чунки ҳар 5 йилда унумдорлик 7 фоиз атрофида ўсади.

Шу боис бош муаммо — бу технология муаммосидир. Мустақил Ўзбекистонга ўтмишдаги тузумдан технологик қарамлик мерос бўлганди. Натижада ўзимизда замонавий технология етишмаганлиги учун унинг импортига катта миқдорда валюта сарфлашга тўғри келади. Ҳозир бу сарфлар импортимизнинг 35,4 фоизни ташкил этади. Технология импортини уни мамлакат ичида ишлаб чиқаришни ташкил этиш билан қисман алмаштириш мумкин. Бунинг учун эса, биринчи навбатда, ҳозирги имкониятларни ишга солиб тўқимачилик, трикотажтикувчилик ва озиқ-овқат саноати учун замонавий технологияни яратиш йўлидан бориш нафли деб ўйлаймиз, чунки бундай технология учун ички бозор мавжуд. Келажакда унинг экспортига ҳам ўтиш мумкин, зеро, Ўзбекистоннинг илмий-техникавий салоҳияти бунга имкон беради.

Шубҳасиз янги технологияни ишлаб чиқариш малакали мутахассисларни талаб қилади, бу ўз навбатида уларни тайёрлашга катта сарф зарурлигини билдиради. Аммо бу борадаги нисбат ҳозирчалик мақбул даражада деб бўлмайди. Ҳозир олий ўқув юртларида инженерлик ихтисосликлари бўйича битта бакалавр тайёрлаш йиллик сарфи бўйича ихтисосликлар орасида 11-ўринда туради. Шу соҳада магистрлар тайёрлаш сарфи эса 14-ўринда туради. Ҳозир инженерлик соҳасида магистр тайёрлаш сарфи, ҳуқуқ соҳасидаги сарфдан 22 фоиз камдир.

Бизнингча, техникавий таълимга устуворлик бериб, шу соҳани рағбатлантириш зарур, чунки бу таълим соҳаси учун биринчидан, қимматбаҳо ўқитиш технологияси, иккинчидан, юқори малакали профессор-ўқитувчилар, учинчидан, иқтидорли, мураккаб меҳнатга шай талабалар керак бўлади. Чет эл тажрибасига назар ташласак, у ерда технология соҳасидаги профессор-ўқитувчилар бошқалардан юқори иш ҳақи олишларини кўришимиз мумкин. Технологик таълимнинг устуворлигини таъминлаш учун олий ва ўрта махсус таълимга ажратилган молиявий ресурсларни унинг фойдасига қайта тақсимлаш талаб қилинади, чунки ҳозир ёшлар орасида техникавий мутахассисликларга бўлган ҳаваснинг ортиб бориши ва илгари оммавий бўлган ихтисосликларга талабнинг пасайиб бориши кузатилмоқда.

Хидирназар АЛЛАҚУЛОВ, Тошкент Молия институти проректори, иқтисод фанлари доктори.

Суд-ҳуқуқ ислоҳоти:
назария ва амалиёт

Тошкент давлат юридик институтида бўлиб ўтган халқаро илмий-амалий конференция ана шу мавзуга бағишланди

Қонун — адолат мезони. Бугунги кунда мамлакатимизда амалга оширилаётган ҳуқуқий-демократик ислоҳотлар инсон шаъни, қадр-қиммати, ҳақ-ҳуқуқларини кафолатли ҳимоялашга йўналтирилганлиги билан эътиборга моликдир. Зеро, қонун устувор бўлган жамиятдагина тараққиёт жадаллашади, фуқароларнинг эркин ва бахтли яшашлари, самарали меҳнат қилишлари учун тўла имконият яратилади.

Ўзбекистоннинг бу борадаги йўли аниқ. Хусусан, кейинги йилларда суд-ҳуқуқ тизимини такомиллаштириш, жиноий жазоларни либераллаштириш масалалари юзасидан кенг кўламли ишлар амалга оширилаётганлигини таъкидлаб ўтиш жоиз. Жиноятнинг ўзи нима? Жиноятчи ким? Айтиш керакки, ҳеч ким онадан жиноятчи бўлиб туғилмайди. Ёмон тарбия, носоғлом маънавий-психологик муҳит таъсирида баъзи бировлар хатога йўл қўйиши, борингки, жиноятга қўл уриши эҳтимолдан холи эмас. Ҳаётда бунга мисоллар кўп.

Албатта, ҳар ким қилмишига яраша жазосини олиши керак. Олаяпти ҳам. Лекин биз адолатли демократик жамият барпо этишни ўз олдимизга бош вазифа қилиб қўйган эканмиз, бунда, энг аввало, миллий урф-одат ва қадриятлар, аҳоли менталитети, Шарқона тамойилларни эътибордан соқит қилмаслигимиз лозим. Жазонинг муқаррарлиги ҳар бир кишини ўз хатти-ҳаракати ҳақида жиддий мулоҳаза юритишга, тўғри ва ҳалол яшашга ўргатади. Суд-ҳуқуқ ислоҳларидан кўзланган асосий мақсад ҳам жамиятда ижтимоий адолатни қарор топдириш, жиноят ва жазо сиёсатини такомиллаштириш, барча соҳада қонун устуворлигини таъминлашдан иборатдир.

Шу нуқтаи назардан олиб қараганда, «Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги Қонуннинг аҳамиятини алоҳида таъкидлаш жоиз. Мазкур ҳужжат мамлакатимиз суд-ҳуқуқ амалиётида туб бурилиш ясашга хизмат қилади, дейиш учун барча асослар бор. Либераллаштириш муносабати билан жиноят, жиноят-процессуал қонунларига киритилган ўзгартириш ва қўшимчалар моҳиятини омма онги ҳамда тафаккурига етказиш, улардан келиб чиқадиган мантиқий хулосаларни кенг таҳлил ва тарғиб қилиш нафақат ҳуқуқшунослар, балки файласуф ва сиёсатшунослар, амалиёт ходимларининг ҳам биринчи галдаги муҳим вазифаси ҳисобланади.

Тошкент давлат юридик институтида Америка юристлар ассоциацияси билан ҳамкорликда ташкил этилган «Суд-ҳуқуқ ислоҳоти: назария ва амалиёт» мавзуидаги халқаро илмий-амалий конференция ана шу каби ошкора фикр-мулоҳазаларга бой бўлди. Тадбирда ҳуқуқшунос олимлар, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларининг ходимлари, хорижий ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, мамлакатимиздаги бир қатор элчихоналарнинг мутасаддилари иштирок этдилар.

Институт ректори, юридик фанлари доктори, профессор М.Рустамбоев кун тартибидаги масала юзасидан атрофлича фикр юритаркан, жумладан, шундай деди:

— Мамлакатимизда адолатли демократик жамият асосларини шакллантириш юзасидан салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Жаҳон тажрибасидан аёнки, демократия дегани бу, аввало, қонунларга итоат этиб яшамоқдир. Мустақилликнинг дастлабки кунлариданоқ суд-ҳуқуқ тизимини такомиллаштириш, барча соҳада адолат мезонини қарор топдиришга жиддий аҳамият қаратилаётганлиги ҳам бежиз эмас. Давлатимиз раҳбарининг бу борадаги улкан хизмати ва ташаббусларини эсга олайлик.

Ислоҳотларни чуқурлаштириш, янги ижтимоий тараққиёт даражасига эришиш, биринчи навбатда, жамиятда қонунчиликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқий онги ва тафаккурини юксалтириш билан чамбарчас боғлиқдир. Жиноят ва жазо сиёсатини либераллаштиришдан кўзланган асосий мақсад ҳам шу, деб ўйлайман. Зеро, жазонинг муқаррарлигини тўла англаган киши ўз қадамини ўйлаб босади, фуқаролик бурчи ва ҳуқуқларини чуқурроқ англайди.

Албатта, суд-ҳуқуқ ислоҳотларининг самараси малакали ҳуқуқшунос кадрларга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Бу эса, биз устозлар зиммасига алоҳида масъулият юклайди. Сирасини айтганда, Тошкент давлат юридик институти мустақиллик тенгдошидир. У Вазирлар Маҳкамасининг 1991 йил 15 августдаги қарорига асосан ташкил этилган. Ҳозирги кунда институтда 5 та факультет, 20 дан зиёд кафедра, услубий ва ўқув ишларини назорат қилиш бўлимлари, халқаро бўлим, «Юридик клиника», «Интернет класс», СОРОС фондининг Очиқ жамият кутубхонаси фаолият кўрсатмоқда. Кейинги ўн йил мобайнида 6000 га яқин малакали ҳуқуқшунос мутахассислар тайёрланди. Айни кунда улар мамлакатимиздаги суд, прокуратура, ички ишлар, қонун чиқарувчи ва ижроия идораларида самарали фаолият кўрсатишмоқда.

Анжуманда, шунингдек, жиноий жазоларни либераллаштириш, Конституция ва суд-ҳуқуқ ислоҳотлари, жиноят ва жазо сиёсатини амалга оширишда прокуратура идораларининг ўрни, ҳуқуқшунос кадрлар тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишга оид кўплаб маърузалар тингланди, кун тартибидаги масалалар юзасидан муҳим фикр-мулоҳазалар билдирилди. Таъкидландики, жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши инсон, унинг ҳаётий манфаатлари ислоҳотлар марказига қўйиб келинаётганига ёрқин далилдир. Бу эса жамиятимизда ижтимоий адолатни тўла қарор топтириш, ҳуқуқий-демократик жараёнларни чуқурлаштиришда, шубҳасиз, муҳим аҳамият касб этади.

Т. НОСИРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

ХАБАРЛАР ОҚИМИДАН

Тадбиркор аёллар машварати

Қўнғирот туманида Қорақалпоғистон Республикаси тадбиркор аёллар ассоциацияси ишбилармон аёлларнинг умумий билимини ошириш мавзуида семинар ўтказди. Ҳозир туманда 48 нафар тадбиркор аёл фаолият кўрсатмоқда.

Янги марказ

Жиззах шаҳрида «Маҳалла ва ёшлар маркази» ўз фаолиятини бошлади. Қарийб 260 миллион сўм маблағ сарфланиб бунёд этилган ушбу марказ катта-кичикнинг севимли масканига айланиши, шубҳасиз.

Хорижга йўл

Янгийўл пахта тозалаш заводи маҳсулотлари хорижга, хусусан Англия, Франция, Россия сингари мамлакатларга йўл олди. Америка технологияси асосида жиҳозланган ушбу корхонада қайта ишланаётган тола сифатлилиги билан харидорларни лол қолдирди.

Ютуқлар ўз-ўзидан келмайди

бунинг учун илғор технологияларга таяниш, янгиликларга дадил қўл уриш, тинмай изланиш, бой тажрибаларни ишга солиш талаб этилади

Таҳлил

Она-заминимизда қуёшдан нур эмиб етилган ширин-шакар меваю сабзавотлар турининг саноғига етиш қийин. Уларнинг эҳтиёждан ортгани қайта ишловчиларга етказиб берилади. Мамлакатимизда ана шундай нознеъматларни қайта ишловчи корхоналар эса талайгина.

Бу турдош корхоналар фаолиятини уйғунлаштириш, харидоргир маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, уларнинг экспорт салоҳиятини ошириш мақсадида ихтисослашган фирмалар ташкил этилган. Шулардан бири — «Ўзмевасабзавот-узумсаноат» холдинг компанияси таркибига кирувчи «Андижон» фирмасидир. [illegible]

Рақамларга мурожаат қилсак, бу борада икки хил манзара кўзга ташланади. [illegible] 487.457 минг сўм, [illegible] 784.627 минг сўмга кўпайган. [illegible]

Бироқ консерва маҳсулотлари ишлаб чиқариш [illegible] 747 тоннага тушиб қолди. [illegible] дори 390 тоннага камайди. Хўш, бунинг сабаби нимада?

Аввало, фирма тасарруфидаги майдонларга ихтисосга мўлжалланмаган экинлар кўп экилди-ю, кам ҳосил олинди. Чунончи, 619 гектардаги боғлардан режадаги 2257 тонна ўрнига 1572 тонна, 610 гектардаги токзордан 2661 тонна ўрнига 1767 тонна узум олинди. [illegible]

[illegible]

Демак, фирма бу ҳолатдан чиқиш учун бирinchi галда [illegible]

[illegible] 1998 йили 218 минг АҚШ доллари [illegible] 458,5 минг [illegible] 87,1 фоиз маҳсулот экспорт қилинди. [illegible] 250 граммлик, беш литрлик идишларга қуйиб, қадоқлашни йўлга қўйди. Тўққиз килограммлик тунука банкага қадоқланган томат пастаси харидорларга манзур бўлаётир. Корхона қадоқлашнинг замонавий усулларини йўлга қўяётгани учун ҳам унинг маҳсулотлари бошқа етакчи фирмаларни- [illegible]

[illegible] қуйиқлиги, ранги, мазаси бўйича бошқаларникидан аъло бўлса аълоки, асло кам эмас. Фарқи шундаки, хориж фирмалари ўз маҳсулотларини 200 граммлик махсус идишларга қуйиб сотишади.

— Бизда ҳам шундай қилса бўлмайдими? — сўраймиз фирма бош ҳисобчиси Мўминжон Ҳакимовдан.

— Бу борада дастлабки қадамлар ташланди, — деди у. — Очиғи, маҳаллий мутахассислар шу ишга қўл уришди. Ҳозирда минг дона идишимиз бор. 500 тасига томат пастасини қадоқладик. Яқин орада уларни Россиянинг Красноярск ўлкасида очилган «Савдо уйи»га жўнатамиз. [illegible]

Ютуқлар ҳам, йўл қўйилган камчиликлар ҳам ҳаммаси сувдан кўринадиган [illegible]

Икром ЎТБОСАРОВ, Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ, «Халқ сўзи» мухбирлари.

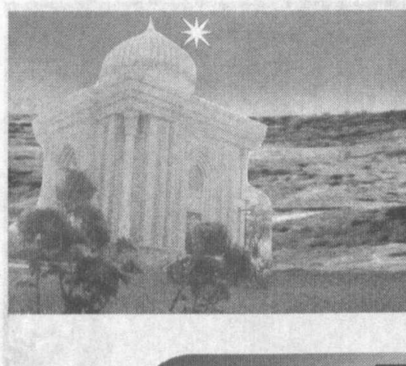

Субҳидам сабоқлари

Муқаддима

Бу саҳифани қўлингизга олиб ҳаёт нақадар ранг-баранг эканлигини сезасиз. Ҳа, ҳаёт беҳад ранг-баранг. Унинг жозибаси шунда. Унга қизиқишнинг ҳеч қачон сўнмаслигининг сабаби ҳам шунда. Агар шу қизиқиш ва жозиба бўлмасайди, одам тирик оламга келган-кетганининг унчалик фарқига бориб ўтирмасди балки. Тириклик бир тусда бўлса, эҳтимол, яшаб бўлмасди. Одамзоднинг насллари зерикиб ўлиб кетарди.

Янги саҳифани қўлга олиб...

Ҳар ким ҳар тарзда бахтли бўлади. Ҳар кимга бахт деган ўта мубҳам нарса ҳар тарзда келади. Ва ҳар ким уни ҳар тарзда кўради, тасарруф этади.

Нонуштадан сўнг қўлингизни газетага узатасиз. Энг биринчи бўлиб у билан кўришасиз. Саҳифаларига қарайсизу ўзингизни кўрасиз, ўзингизни бўлмаса, қўшнингизни кўрасиз. Бир «дом»да яшаб тўққизинчи қаватда турадиган қўшнингиз ким эканлигини билмаган, қизиқмаган эдингиз. Газета орқали қўшнингиз ҳам сизга ўхшаган одам, балки баъзи масалаларда сиздан кўра дадилроқ, пешқадамроқ, сиздан кўра чуқурроқ ўйлайдиган, лекин сизнинг дилингизда йиғилиб юрган гапларни ўзингиздан кўра ҳам яхшироқ ифодалаб берадиган инсон эканлигини билдингиз. Атрофда қанча-дан-қанча шундай сиз танимай юрган, ўзини, юртини чуқурроқ ўйлайдиган одамлар. Саҳифани очасизу улар билан таниша ва ҳатто ундан ҳам ортиқроқ, дўстлаша бошлайсиз. Ҳаётнинг қизиғи шунда. Газета сизга шу қизиқ нарсаларни топиб, жамлаб беради. Ҳаётга қизиқиб қарайдиган одам кунларини газетасиз тасаввур қилолмайди. Бу жиҳатдан газета «иккинчи» ўзимизга айланиб кетган. У бизга билмаганларимизни билдириб, бойитади. Унда воқеалар бамисоли дарёдай оқиб ётади. Сиз ҳар куни эрталаб ундан ҳўплам ичасиз. Оби ҳаёт...

Газетадан юртдошларингизнинг овозлари эшитилиб туради. Юртдошларингизнинггина эмас, бутун ёруғ дунёнинг овози келиб туради ундан. Дунёни бир-бирига азот яқинлаштираётган, ҳозирги тил билан айтсак, уни том маънода глобал қилаётган воситалардан бири худди мана шу газета бўлади. Овозлар, вой-бў, неча турфа. Газета якка хонишни ёқтирмайди. У овозларни овозларга жўр қилади. Ҳа, газета бу — ОВОЗА. Тириклик, яшаш, жамият қуриш, ҳамкорлик қилишликнинг овозаси.

Бир куни Франциянинг президенти Шарль Де Голл «Пишлоқнинг икки юз хил турини чиқарадиган ва истеъмол қиладиган мамлакатни бошқариш осон эмас», деб ўз мамлакати тўғрисида лутф қилган экан. Ранг-барангликни қаранг! Икки юз хил пишлоқ-а! Тўрт хил пишлоқ чиқариб ва шуни истеъмол қилиб бемалол қаноатланиб, худога шукрона ўқиб юрса ҳам бўлаверарди-ку? Йўқ, французлар шундай халққи, улар қидирадилар ва ҳар янгиликдан ўзгача бир таъм топадилар, икки юз хил пишлоқнинг мазасини бир-бирига аралаштириб юбормайдилар. Бу ҳам ҳаётга бир қизиқиш, ранг-баранглик яратишга интилиш, ҳеч тўхтамай изланиш. Ҳар ким ҳар тарзда бахтли бўлади деганда, биз шуни ҳам назарда тутган эдик. Француз кишиси янгилик яратиб, бир нарсадан иккинчи, учинчи, тўртинчи... чексиз нарсаларни келтириб чиқариб, ўзини бахтиёр сезади. Яшашнинг маъно-мазмунини балки шунда кўради. Қолаверса, ҳар бир маърифатли халқнинг фазилати бу.

Дунёнинг қоқ мағзида жойлашган Ўзбекистон доим ҳиссиётларимизни қўзғаб, бизни яшашга чорлаб туради. Диёримизни кезган сайин, не турфа одамлар билан учрашган сайин тажрибаларингиз устига тажрибалар ортади, кузатишларингиздан миянгиз тўлади. Ҳозир ҳеч ким ҳаётнинг катта, жўшқин оқимларидан четда эмаслиги, ҳеч ким унутилмаганлигини кўрасиз. Ногирон ногирон эмас бу юртда. Унинг қаватида бутун юрт турибди. Газета шу тарзда бизни бир-биримизга яқинлаштиради. Ҳар биримизда бор қимматли нарсаларга бир-биримизни ошно қилади.

Болалигимда дунё харитасини томоша қилишни, соатлаб харита устида ўтиришни жонимдан ҳам яхши кўрардим. Содда, маърифатсиз хаёлимда Ўзбекистонни саҳронинг қаттиқ шамолларига бўйин эгмай, тўхтамай югуриб бораётган, кунботиш денгизларини қидирган чўпон йигитга ўхшатардим. Кўзларимга Скандинавия ҳужумга шайланган азамат қўчқорга, Пиреней йўғон михни зарб билан Африкага қоқаётган болғага, Ҳиндистон сути азбаройи мўллигидан тизилиб отилиб бораётган сигирга, Япония бошига катта тумоғини қўндириб сафарга отланган жўмард сарбозга ўхшаб кўринарди. Кейин ўша ўхшашликлар ичида бир-бирига жуда яқин маъно борлигини сезиб қолдим. Яъни қитъалар, мамлакатлар доим ҳаракатда экан: бири кунботишга етмоқлик учун югуриб бормоқда, бири техникани ўстириб, қуриб тинимсиз болға урмоқда, бири дунё океанини сут билан тўлдирмоқда... ҳар бирининг иши-ҳуши, ҳаракати ўзига етарли ва ҳар бири қўшилиб дунёнинг маърифатини яратади. Навоий умидбахш хабар етказган биродарига жавоб хатида «Висол сармоясидан ғани бўлдим», деб ёзади. Яхши хабар ҳар бир одам учун шунчалар азиз. Умид қиламизки, газетанинг ушбу янги саҳифасини очиб, сиз ҳам шундай туйғу ва сезгиларни бошингиздан кечирасиз.

Иброҳим ҒАФУРОВ.

Илк калом

Инсонни маънавияти улуғлайди

Ҳар қанча фахрлансак, арзийди: Мустақилликнинг дастлабки ўн йиллиги халқимиз учун ниҳоятда қутлуғ келди. Биз ҳар жабҳада асрларга татигулик ютуқларни қўлга киритдик. Том маънода жаҳонга юз тутдик. Бу ўз навбатида юртдошларимиз онгида миллий онг, миллий ғурур тушунчаларини шакллантиришда, ёшларимизни эл-юртга муҳаббат, Ватанга садоқат руҳида тарбиялашда қўл келмоқда. Ўзбекистон истиқболини оқилона белгилашда, ҳуқуқий демократик жамият қуришда асқотмоқда.

Ана шунга кўра, газетамизда янги саҳифа очдик. Уни рамзий маънода «Субҳидам сабоқлари» деб номладик. Негаки, ҳаёт — мактаб, яшаш сабоқ ҳисобланади. Кун тонгдан ёғдуланади. Шу лаҳзадан эътиборан олам нурга чулғанади. Ватан остонадан, келажак бугундан бошланади. Субҳи содиқдаги орзу-ўйлар шудринг томчисидек пок-тоза бўлади. Қатрада қуёш аксланади.

Бинобарин, саҳифада Истиқлол ва ҳурликни тараннум этувчи, уларнинг маъно-моҳиятини, қадр-қимматини очиб берувчи мақолаларни мунтазам ёритамиз. Инсоний фазилатлар шарофати, илмли-маърифатли, касб-ҳунарли бўлишнинг фойдалари, одоб-ахлоқ, таълим-тарбия, жисмоний-руҳий саломатлик омиллари, турмуш ташвишлари ва қувончлари хусусида фикр юритамиз. Шарқона ва миллий урф-одатларимиз, удум-маросимларимиз, умумхалқ байрамларимиз, уларнинг ҳамюртларимиз ҳамда жамиятимиз ҳаётидаги ўрни, муқаддас қадамжоларимиз, тарихий-маданий обидаларимиз ҳақида маълумотлар берамиз. Замондошларимизни умумжаҳон тараққиётига муносиб улуш қўшган буюк бобокалонларимиз ҳаёти, илмий ва ижодий фаолияти, мангуликка дахлдор мумтоз асарлари билан муфассал таништириб борамиз. Сирасини айтганда, орзулаганимиз маънавий-ахлоқий, маданий-маърифий мазмундаги саҳифа бўлади.

«Яхши ният — ярим давлат!» дейдилар. Биз «Субҳидам сабоқлари» барча учун фойдали бўлишидан умидвормиз.

Ўзбекистон — жоним онам

Ўзбекистон — жоним онам,
мен ўзингдан ўргилай,
Болам деган каломингдан,
ҳар сўзингдан ўргилай.
Онам дея бағрингга бош
қўйиб турган қизингман,
Жаҳон ичра масрур боққан
ул кўзингдан ўргилай.

Ҳар гиёҳинг, ҳар тошингни
меҳрим билан суяман,
Юртдошларим ичра юрсам
яшаш завқин туяман.
Ёмон кунни кўрмай дея
гоҳ ёнаман, куяман,
Ўзбекистон — жоним онам,
мен ўзингдан ўргилай.

Улуғворлик сенга хосдир,
майда сўздан йироқсан,
Олисдаги фарзандларин
чорлаб турган чироқсан,
Сен ягона бахтимизсан,
кўзлардаги қароқсан,
Ўзбекистон — жоним онам,
мен ўзингдан ўргилай!

Венера ИБРОҲИМОВА.
Жиззах.

2002 йил — Қарияларни қадрлаш йили

Париси бор уй

Ойбаҳор момо 80 ёшдан ошган. Хондамир тўртинчи қизининг кенжаси. Тили бийрон, ўзи зийрак. 3-синфда ўқийди. Кўй боққани кетаётган маҳали момоси уни саволга тутади:

— Қўлингдаги нима, болам, китобми?

— Ҳа, Конституция! — Хондамирнинг овозида алланечук фахрланиш сезилади.

— У нима деганинг?

Невара ўйланиб қолади. Кейин дадил жавоб қайтаради:

— Бу — бош қонун.

— Ҳа, — момо тушунганини билдириб, бош ирғайди. — Уни нимага кўтариб юрибсан?

— Ёдлаяпман.

— Бинойи. Маънисигаям қизиқаяпсанми?

— Албатта! — Хондамир яна ҳозиржавоблик кўрсатади. — Шошманг, — дейди кейин ҳовлиқиб ва қўлидаги китобни варақлашга тушади. — Кексаларга тегишли қисми ҳам бор... Ҳа, мана, топдим. Қаранг, IX бобнинг 39-моддасида нима дейилган: «......... қариганда ...ижтимоий таъминот олиш ҳуқуқига эга». Бобом иккингиз оладиган пенсия пули ҳам шунга кирадими, ахир?

— Тўғри, — момо мамнун жилмаяди. — Яна нималар ёзилган?

— Ҳозир. — Хондамир китобдан керакли жойни топиб ўқийди: X бобнинг 45-моддаси. Эшитинг: «...Ёлғиз кексаларнинг ҳуқуқлари давлат ҳимоясидадир».

— Ёлғизга қийин, — уҳ тортади момо. — Ҳеч ким қариганида ёлғиз қолмасин. Худога шукурки, бизда ундайларни давлат ёлғизлатиб қўймайди.

— Яна ўқийми? — Хондамир момосининг гапига парво қилмай давом этади. — XIV бобнинг 66-моддаси: «Вояга етган меҳнатга лаёқатли фарзандлар ўз ота-оналари ҳақида ғамхўрлик қилишга мажбурдирлар». — Шу ерга келганда билағонлигини кўрсатгиси келади. — Демак, тоғамлар, холамлар, отам, онам мажбур бўлганлари учун бобом икковингиздан хабар олиб туришаркан-да.

Момога неварасининг бу сўзлари оғир ботади:

— Мажбур деганинг нимаси, болам? Уларни меҳр бошлаб келади.

— Китобда мажбурдирлар дейилган-ку, — ўжарлик қилади Хондамир...

Момо унга ён бергандай бўлиб, тушунтиради:

— Гуруч курмаксиз бўлмаганидек, айримлар ота-оналари олдидаги бурчларини унутиб қўйишлари мумкин. Бояги гап ўшаларга таллуқли. Бу китобни ёдлаб, маъносини уқиб олсанг, сендан ўтар одам бўлмайди, чоғи. Уқдингми, болам?

— Ҳа! — Хондамир бош силкийди. — Фақат... «Қариси бор уйнинг — париси бор», деган нақлнинг маъносига тушунмаяпман.

— Кексалар доимо ҳақ гапни айтишади. Тўғри юр, тўғри тур, дейишади болаларига. Шунинг учун ҳам қарили уй парили, фариштали, покиза бўлади.

— Билдим, энди билдим, — дейди Хондамир чеҳраси ёришиб. — Шунинг учун ҳам Конституцияда қариялар ҳақида алоҳида ёзилган экан-да...

У эндигина эсини таниб келаяпти. Шунга қарамай, Конституцияни миясига жойлаяпти. Демак, унинг қалбида Конституция яшайди. Яшайдигина эмас, нур сочиб туради.

Нарзулла РАВШАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Фахр

Раҳмат нурига йўғрилган кунлар

«XXI аср — Ўзбекистон асри бўлади!..» Янги мингйиллик арафасида янграган бу сўзлар, эҳтимол, ўшанда кимларгадир эриш туюлгандир. Эҳтимол, кимларнингдир истеҳзоли кулгисига сабабчи ҳам бўлгандир. Амалда-чи?.. Ҳозирданоқ ўзининг чўнг исботини топмоқда. Бунга якунланаётган йил сарҳисоби ёрқин мисол бўла олади. Узоққа бормай, охирги ўн беш кунликка назар ташлайлик. Менинг назаримда, у халқаро аҳамиятга молик тарихий воқеаларга бойлиги жиҳатидан алоҳида ажралиб туради. Чунончи, 30 ноябрь куни Ўзбекистон ва АҚШ ҳукуматлариаро икки томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш, мамлакатимиздаги ислоҳотларни қўллаб-қувватлаш борасида ўзаро англашув тўғрисида меморандум имзоланди. Олий Мажлиснинг навбатдаги сессиясида эса Юртбошимиз дунё миқёсидаги энг муҳим, энг долзарб муаммо — халқаро терроризмнинг офатлари хусусида нутқ сўзлади. Анжуманда бошқа кўплаб қонунлар қатори Олий Мажлиснинг халқимизни аср вабосига қарши курашда бирдамликка чақирувчи Мурожаати тасдиқланди. Конституциямизнинг 9 йиллигига бағишланган тантанали маросимда яна бир эзгу ташаббус туғилди. Эшик қоқаётган 2002 йил Қарияларни қадрлаш йили деб эълон қилинди. Худди шу кезлар Вазирлар Маҳкамасининг муборак ҳаж зиёратига борувчиларга ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги қарори ҳам илиқ кутиб олинди. Айниқса, тўрт йилча бурун муайян сабабларга кўра ёпиб қўйилган «Термиз — Ҳайратон» кўпригининг қайта очилиши, жафокаш афғон халқига аталган инсонпарварлик юклари мамлакатимиз ҳудуди орқали жўнатила бошлангани қувончли бўлди. Бу борадаги саъй-ҳаракатларимиз жаҳон афкор оммаси томонидан юксак баҳоланди. Жумладан, АҚШ президенти Жорж Буш шу муносабат билан давлатимиз раҳбарига йўллаган мактубида бир ҳақиқатни рўй-рост эътироф этди. «...Бошқа қудратли давлатлар учун ўз уйидек бўлиб қолган минтақангизда том маънода мустақил сиёсат юритиш учун қарорлар қабул қилишингиз осон эмаслигини яхши англаймиз», дея алоҳида таъкидлади.

Зеро, эндиликда Ўзбекистон фақат ўз ташвишлари билангина ўралашиб қолмаётир. Бильакс, умумбашарият тақдири ва келажагига дахлдор ўта долзарб вазифаларни ҳал этишдек хайрли ишларда ҳам фаол қатнашаётир. Ўзининг тинчликсеварлиги, инсонпарварлиги ва тараққийпарварлиги билан дунё аҳли ишонч-ҳурматини қозонаётир. Шоир айтмоқчи, кўҳна тарих шодасида битта маржон Ўзбекистон Шарқда машъаллигича қолмоқда. Унинг ҳар бир куни раҳмат нури ила йўғрилмоқда.

Биз мана шундай улуғ юртда яшаётганимиздан фахрланамиз. Унинг халқаро нуфузини тағинда мустаҳкамлаш, осойишталигини асраш йўлида куч-ғайратимизни аямаймиз.

Эштурди РАҲИМОВ,
Нуробод туманидаги Жом қишлоқ фуқаролар йиғини раиси.

Донишмандлар бисотидан

Ёшларга насиҳатлар

● ***Ватаннинг чин, ҳақиқий фарзанди бўл, ватан ва халққа хизмат қил, манфаат етказ.***

● ***Сенга ҳаёт бахш этган ота-онангни ва ҳар вақт сенга ёрдам бериб, ҳаётингни қўриқловчи зотларни ҳурмат қил, уларнинг иззат ва икромларини бажо келтир.***

● ***Ака-ука, опа-сингил, қариндош-уруғ ва ёр-дўстларингга муҳаббат ва садоқат ипи билан боғлан.***

● ***Оиланинг бутун моддий ва маънавий эҳтиёжларини таъмин қилишга интил, ғайрат қил.***

● ***Уйинг эшиги самимий дўстларинг учун доим очиқ бўлсин.***

● ***Лутфкор ва шафқатпарвар бўл. Бошларига мушкул иш тушган, фалокатга йўлиққанларга тасалли бер, мушкулликдан қутулишида уларга ёрдам қил.***

● ***Маъносиз йўллардан, шараф ва номусингни барбод қиладиган ишлардан йироқ бўл.***

● ***Бўш вақтларингдан бир қисмини одоб ва ахлоққа қарши бўлмаган ўйин-кулгиларга сарф қил.***

Байт:

Айла мустаҳкам ишингда, эй ўғил,
Ҳар нима ҳикмат эли дер, қил қабул.

«Оз-оздан ўрганиб доно бўлур» китобидан.

«Буюк Ипак йўли»... «Бунёдкорлик йиллари»... Юқоридаги тасвир-манзараларни таниқли мўйқалам соҳиби ижодидан намуналар деб ўйлаган бўлишингиз мумкин. Аслида эса, уларни Тошкент Архитектура-қурилиш институтининг талаба-ёшлари яратганлар. Ўзлари таҳсил кўраётган илм даргоҳи биносининг даҳлизи ҳамда музейини ҳаққоний санъат кўргазмасига айлантирганлар.

Нўъмонжон МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлар.

Ном — номус

Айвонча Анахитаси

Аллома Яҳё Ғуломов ўз қаламига мансуб «Хоразмнинг суғорилиш тарихи» асарида шундай ёзади: «Шимолда, Утибой тепалиги районида Хоразм археология экспедицияси томонидан 1947 йилда Айвонқалъа деган яхши мустаҳкамланган катта шаҳар харобалари топилди. У эрамизнинг VI-IX асрлари билан саналади».

Бизнингча, Амударё қуйи оқимининг ўрта қисмида жойлашган бу қалъа аҳолиси, дарёнинг Сариқамишга қуйилиб турган тармоғи қуриб қолгач, юқорига силжиб, ҳозир биз истиқомат қиладиган Айвонча қишлоғига келиб жойлашган. Я. Ғуломов ёзганидек, Айвонқалъа катта шаҳар бўлган, аммо аҳолисининг бир қисмигина янги ерга келиб жойлашгани учун уни Айвонча деб атащган бўлишса керак.

Бугунги Айвонча Дошовуз тумани билан Гурлан оралиғидаги Уйилма қишлоғининг жануби-ғарбидадир. Иккала қишлоқни Дарёлиқ ва Жамшид каналлари бир-биридан ажратиб туради.

Айвончада асосан ўзбеклар, қисман қозоқлар яшайди. Тарих фани ўқитувчиси Бахтиёр Норимов қишлоқ ўтмиши билан шуғулланган. Унга таллуқли турли осори-атиқаларни тўплаб, мактабда мўъжазгина музей ташкил қилган. Биз сўз юритмоқчи бўлган ноёб топилма — Ардвисура Анахита ҳайкалчаси ана шу даргоҳдан ўрин олган.

Инсоният цивилизациясининг энг қадимий бешикларидан бўлган Хоразм воҳасида хорасмилар, сак-массагет қабилалари яшаганлар. Уларнинг тирикчилиги сув билан боғлиқ бўлганлиги учун сув ҳомийси, ҳосилдорлик ва севги-муҳаббат маъбудаси Ардвисура Анахитага сиғинганлар. Лойдан унинг санамларини ясаб, уйларида сақлаганлар. Ишлари ўнгидан келиши, сув мўл, экинлар серҳосил бўлиши учун унга сажда қилганлар, қурбонликлар атаганлар. Бу урф яқингача давом этган.

Огаҳийнинг ёзишича, Оллоқулихон Тошсоқа каналини қаздириб, ишга туширганида, ўзи бир ҳўкизни сувга оқизиб, дарё аранларидан оби ҳаёт сероб бўлишини тилаган. «Дарёга от, холиқ билар, холиқ билмаса, балиқ билар» деган мақол шундан келиб чиққан.

«Авесто»да Ардвисура Анахитага алоҳида боб (Яшт-V) ажратилган. Маъбуданинг ташқи қиёфаси, ички дунёси шундай тасвирланган: «Уни, яъни Ардвисура Анахитани, ҳамиша соҳибжамол, кучга тўла, сарвқомат, камарбаста, ростгўй, аслзода ҳамда олижаноб бир тарзда кўриш мумкин».

Баъзи манбаларда Ардвисура Анахита Ахура Мазданинг қизи, деб кўрсатилган. Немис олими Х. Цюбери Анахита даставвал Амударё ва Сирдарё оралиғида яшовчи кўчманчи қабилалар орасида катта ҳурматга сазовор бўлган деса, «тарихчилар отаси» Геродот севги-муҳаббат ва мўл-кўлчилик маъбудалари Афродита ва Веналарга эътиқод Шарқдаги кўчманчи скифлар таъсирида пайдо бўлган бўлса керак, дейди. Бизнингча, грекларнинг Афродитаси ва римликларнинг Венераси айнан Анахита таъсирида вужудга келган. Зардуштийлик дини эътиқодига кўра, эзгулик худоси Ахура Мазда ҳамиша инсониятни ёвузлик тимсоли Ахримандан ҳимоя қилиб келган. Бу курашда унга қуёш ва ёруғлик тангриси Митра, бахт ва толе тангриси Хумо, ҳосилдорлик ва фаровонлик, севги-муҳаббат маъбудаси Нохит, яъни Анахита ёрдам берган.

Айвонча қишлоғидан топилган Анахита ҳайкалчасининг бўйнидан синган қисми сақланиб қолган. Унинг баландлиги 5, эни 2,5 сантиметр. Энгак қисми ясси қилиб ясалган. Ниҳоятда гўзал қиз қиёфасидаги бу мўъжаз санъат асарини кўриб, аждодларимиз истеъдодига қойил қоласиз. Ғунчадай лаблари, кўзу қоши, бурун ва қулоқлари юксак дид билан ўта мутаносиб равишда тасвирланган. Лойи руян деб аталувчи ўсимликдан олинган қизил бўёққа қорилган. Ясаб бўлингач, офтобда қуритилиб, хумдонда пиширилган. Натижада устидан бўёқ ўтиришга ҳожат қолмаган. Агар шундай қилинмаганда эди, 3000 йилгача ер остида ётган бу ноёб топилманинг бўёқлари аллақачон емирилиб кетган ва ҳозиргидек товланиб турмаган бўларди.

Шомурод АВАЗОВ,
тарих фани ўқитувчиси.

КЎМИЛГАН КИТОБ

Отам ўқитувчи эди. Меҳнатга ўрганганиданми, нафақага чиққанига қарамай, невaралари ўқиётган мактабда ишларди...

— Онаси, — деб қолди у бир куни уйда суҳбатлашиб ўтириб, — сандиқнинг энг тагидаги тугунни келтир-чи!

Тугун ичидан варақлари сарғайиб кетган эски китоб чиқди. У Абдулла Қодирийнинг араб алифбосида илк бор нашр этилган «Ўткан кунлар» романи эди. Мен ҳаяжондан титраб кетдим. Отам хаёлимдан нималар кечаётганини осонгина илғаб олди.

— Айтишларича, — деди чуқур ўйга толиб, — ўттизинчи йиллар арафасида қишлоғимизга Хушнуд муаллим отлиғ бир зиёли киши келиб қолган. Шу ерда биринчи бўлиб мактаб очган. Ушбу ноёб китобни доимо ёнида олиб юрган. Бироқ алғов-далғовли ўттиз еттинчи йили уни ёнгинамиздаги «Янтоқтепа»га кўмиб келган. Сабаби — муаллимни халқ душманига чиқаришган, уни НКВД изидан тушган экан. Уни олиб кетишаётганда, бечора бобонгга қараб: «Биродарим, менинг изимни «Янтоқтепа»дан изла!» дея шипшиган экан... Ўша кезлар мен ўн бир ёшли болакай эдим. Орадан икки қовун пишиғи ўтгач, отам вафот этди. Ўлими олдидан тақиқланган бу китобни мерос сифатида менга қолдирди. Мен уни кўз қорачиғимдек асраб-авайладим. Кези келганда, қўйнимга солиб, ҳафталаб дала-даштларда тунадим. Кези келганда, улкан чинор бағрини ўйиб, яширдим. Тинтувлардан соғ-омон олиб чиқдим.

Уруш арафасида ҳарбий хизматга чақирилдим. Йўлга чиқиш олдидан «Янтоқтепа»га бордим. «Ўткан кунлар»ни брезент қопчага жойлаб, иккинчи бор устига тупроқ тортдим. Кейин, худди яқин одамимни ерга қўйгандек, ўша жойда узоқ ўтирдим... — Отам шундай дея менга юзланди. — Бугун, Худога шукур, уни сенга топшираяпман, ўғлим...

Китобни интиқиш билан варақлар эканман, муқовасининг ички бетидаги ёзувга кўзим тушди. Лотин алифбосида қалам билан битилган, анча хиралашган қуйидаги жумлаларни ўқидим:

«Ушбу ноёб асарни кўзимнинг оқу қораси — фарзандим Тожибойга ишонгум. «Ўткан кунлар»ни асло унутма. Келажак эса ўз қўлингдадур.

Карим УМАРҚУЛ ўғли.
1937 йил».

Бу бобомнинг дастхати эди.

Мен ҳам отамдан ўз тилагини ёзиб беришини сўрадим. У қўлига қалам олди:

«Бобонгиз меросини
топширгум сизга,
Ўйларман, муносиб
бўлурсиз бизга.

Тожибой КАРИМ ўғли.
1992 йил 30 май».

Кўп ўтмай отам бандаликни бажо келтирди...

Яқинда тўнғич ўғлим кутилмаганда «Сизда жуда бебаҳо китоб бормиш. Уни ўз кўзим билан кўриб, бир варақласам, майлими»? деб қолди.

Одатда мен отамнинг сандиғидаги қадрли ёдгорликни йилига икки мартагина очардим: отамнинг туғилган ва вафот этган кунларида... Бу гал одатимга хилоф иш тутдим. Дилбандимнинг раъйини қайтаролмадим. Китоб муқовасига шундай мисраларни битиб, ўғлимга узатдим:

«Ҳар ўтган кунларинг
нурафшон бўлсин,
Ҳаётинг ҳамиша
шарафга тўлсин.
Истиқлол юртида
яшайвергин шод,
Соғлом авлод борки,
Ватандир обод!

Муҳаммадкарим ТОЖИБОЙ ўғли. 2001 йил».

Муҳаммад КАРИМ.
Ўрта Чирчиқ тумани.

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР! Сизларни амалий-ижодий ҳамкорликка чорлаймиз. «Субҳидам сабоқлари» ҳақидаги илк таассуротларингизни, жўяли фикр-мулоҳазаларингиз ҳамда таклиф-истакларингизни ёзиб юборишингизни сўраймиз. Ранг-баранг мавзуларда битилган хат-хабарларингизни кутамиз.

Саҳифа учун масъул Абдунаби ҲАЙДАРОВ

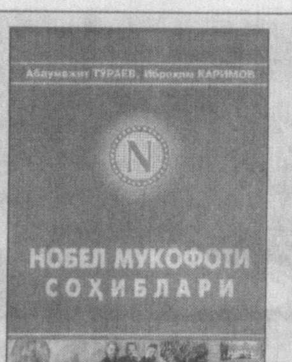

Китобдан яхши дўст йўқдир жаҳонда

«Нобел мукофоти соҳиблари»

Бундан чамаси бир аср аввал таниқли швед олими Алфред Нобелнинг «Менинг алоҳида хоҳишим, мукофотга энг лойиқ номзодлар танлаб олинсин» деган васиятига асосан шу номдаги мукофот таъсис этилганди. Мазкур васиятномада таъкидланганидек, олим меросидан ташкил этилган жамғармадан олинадиган фоизлар тенг беш қисмга бўлиниб, унинг бир бўлаги физика соҳасида буюк кашфиёт ва ихтиро яратганларга, иккинчиси кимё оламида қўлга киритилган оламшумул ишларни амалга оширганларга, физиология ёки тиббиёт соҳаси вакилларига, адабий асарлар муаллифларига ҳамда давлатлар ўртасида тинчлик шартномалари соҳасида буюк хизмат кўрсатган шахсларга бериладиган бўлди.

Алфред Бернхард Нобелнинг ўзи ким бўлган? У нима билан шуғулланган, ҳаёти қандай кечган? Унинг номи билан боғлиқ жамғарма қай йўсинда ташкил этилган?.. Олим номи билан боғлиқ бу каби саволларга жавобни «Нобел мукофоти соҳиблари» номли янги рисоладан олишингиз мумкин.

Куни кеча Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат комитети Давлат илмий-техника ахбороти фонди (ДИТАФ)нинг Республика илмий-техника кутубхонасида шу китобнинг тақдимот маросими бўлиб ўтди. Республика Фанлар академиясининг академиги Р.Мўминов йиғилганларга рисола ҳақида батафсил тушунча берди. Унда муаллифлар Абдумажит Тўраев ва Иброҳим Каримовлар физика ва кимё соҳасида шу юксак мукофотга сазовор бўлганларнинг ҳаёти, илмий ишлари ҳақида ўқувчига кенгроқ маълумот беришга интилишган.

«Китобнинг аҳамияти шундаки, у Нобел жамғармаси ва шу ном билан аталувчи халқаро мукофот тўғрисидаги ўзбек тилида чоп этилаётган биринчи асардир», деб ёзади сўз бошида Фан ва техника давлат комитети раиси, академик Пўлат Ҳабибуллаев. — Унда Нобел мукофотига сазовор бўлган олимларнинг қисқача таржимаи ҳоллари ва фотосуратлари ҳам берилган. Бу суратлар олимларнинг Нобел мукофоти билан тақдирланган кунлари олинган бўлиб, уларнинг асосий қисми ўзбек китобхонлари учун биринчи марта эълон қилинмоқда».

Рисоланинг яна бир аҳамиятли томони шундаки, у табиий фанлар ўқитувчилари учун қўшимча маълумотлар манбаи ҳамдир. Қолаверса, бу асар ўсиб келаётган бугунги ёшлар ғурурига таъсир этиб, уларда шундай мукофотга муносиб номзод бўлиш иштиёқини уйғотса ажаб эмас.

У.ФАЙЗИЕВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Термиз шаҳрининг 2500 йиллиги олдидан

БУЮК АЛЛОМАЛАРДАН БИРИ

Абу Исо Муҳаммад ат-Термизий (824-892)

Имом ат-Термизий 824 йилда Термизда таваллуд топган. Болалигидан ўта зийраклилиги, ёдлаш қобилиятининг кучлилиги ва ноёб истеъдоди билан ўз тенгқурларидан ажралиб турган. Диний ва дунёвий илмларни, айниқса ҳадис илмини алоҳида қизиқиш билан эгаллаган. Илм талабида Хуросон, Исфахон, Ироқ, Макка ва Мадинада узоқ йиллар яшаб, машҳур муҳаддислардан таълим олган. У 892 йилда Термиз яқинидаги Буғ қишлоғида вафот этган ва шу жойга дафн қилинган.

Аллома қаламига мансуб ўнга яқин асарлар бўлиб, улардан алломанинг шоҳ асари «ал-Жомиъ ал-Кабийр» («Катта тўплам») «Сунан ат-Термизий» номи билан машҳур. Шунингдек, пайғамбар алайҳиссаломнинг шакл-шамойиллари ва юксак фазилатларига бағишланган «Аш-Шамоил ан-Набавиййа» номли асари ғоятда муҳим аҳамиятга эга. Пайғамбаримиз алайҳиссаломнинг саҳиҳ ҳадисларини ўзида мужассам этган «Сунан» асари олти саҳиҳ асарларидан бири сифатида бутун мусулмон оламида юксак қадрланади. Бу муҳим манба қатор тилларга, жумладан ўзбек тилига (ҳозирча биринчи жилди) таржима ҳам қилинган. 1990 йилда имом ат-Термизий таваллудининг 1200 йиллиги нишонланиб, юбилей муносабати билан алломанинг Сурхондарё вилоятида мавжуд мақбараси бир қадар таъмир этилган эди. Бу йил Термиз шаҳрининг 2500 йиллик юбилейи муносабати билан мустақиллигимиз шарофати ила тарихий ҳақиқат тикланиб буюк муҳаддиснинг камтарона мақбараси батамом қайтадан қурилиб, замонавий, муҳташам ёдгорлик мажмуаси барпо этилди.

Имом ат-Термизийнинг фазилатлари ва ахлоқий покизаликлари унинг ҳаётида асосий ўрин эгаллаган. У қувваи-ҳофизаси ўта кучли, ҳозиржавоб, фаҳму-фаросати юксак бўлиб, бу сифатлари хусусида ҳатто халқ орасида ҳар хил ривоятлар ҳам мавжуд бўлган.

У ғоятда тақводор, дину диёнатга катта масъулият билан ёндошган, динни бузиб талқин қилиш масаласида эҳтиёткор, илму маърифати билан инсонларга фойда келтиришга ҳаракат қилган. У пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг машҳур «Хайр ун-носи ман йанфа ун-носа» («Бошқа (одам)ларга фойдаси теккан инсон энг яхши инсон») деган ҳадиси-шарифларига қатъий амал қилган, барчани шунга даъват қилган.

У пайғамбар алайҳиссаломнинг саҳиҳ ҳадисларини тўплаб, асарлар яратишни ўз олдига асосий мақсад қилиб қўйган. Мана шу юксак мақсадларига илм орқали, маърифат орқали эришиш мумкинлигини теран англаган. Ўз устози Имом ал-Бухорийга ҳурмати чексиз бўлган, унинг билан беш йил муддат Нишопурда бирга бўлиб, ўрталарида қизғин, дўстона илмий баҳсу мунозаралар кўп бўлган. Ал-Бухорий ҳам ат-Термизий билан учрашганидан ғоятда хурсанд бўлган, ундан баъзи ҳадисларни ўрганган. Нишопурда учта буюк муҳаддис Имом ал-Бухорий, имом Муслим ибн ал-Ҳажжож ва имом ат-Термизийларнинг учрашиб, илмий-ижодий фаолият кўрсатишлари ҳадис илми равнақида алоҳида ўрин эгаллайди. Уларнинг самарали илмий ҳамкорликлари, баҳсу-мунозаралари натижасида пайғамбаримиз Муҳаммад алайҳиссаломнинг энг ишончли, энг тўғри ҳадислари бизнинг давримизгача етиб келган. Бутун инсоният учун жуда катта илмий-маънавий мерос, мана ўн икки асрки ер юзида бахтли, озод ҳаёт, адолатли жамият, энг муҳими, маънавий комил инсонларни тарбиялашдек буюк бир мақсадга хизмат қилиб келмоқда.

Шу боис бу алломаларнинг табаррук номлари абадул-абад бутун жаҳон аҳлининг, айниқса ислом оламининг дилидаю-тилида ҳамиша барҳаётдир. Уларнинг ўлмас асарлари минг йилликлар оша инсонларни ҳидоятга, адолатга, ҳақиқатга, бахт-саодатга йўлловчи манба бўлиб қолаверади.

Убайдулла УВАТОВ,
шарқшунос олим.

САВОЛ БИЗДАН...

Темир 5000 даража ҳароратда қиздирилса нима бўлади?

* * *

Ўтган сондаги саволнинг жавоби: **иккала модда ҳам бир хил тезликда тушади.**

Бу ҳақда 136-35-60 телефонига тошкентлик Мунаввар Отахонова, Маҳфуза Оқбоева, Алишер Жалилов, Бекобод туманидан Шаҳобиддин Ҳамдамов, Қашқадарёдан Жасурбек Исломовлар хабар қилишди.

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ «ЧИРОҚЧИ-105»

ОЧИҚ ТУРДАГИ ҲИССАДОРЛИК ЖАМИЯТИГА

Ўзбекистон Автомобиль ва дарё транспорти агентлиги томонидан 1996 йил 5 августда берилган қуйидаги лицензия варақалари йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Тар. №№	Лицензия серияси	Лицензия варақаси рақами	Автомобил дав.рақ.
1.	AT	0018542	78-83 кфм
2.	AT	0018704	90-46 кфл
3.	AT	0018705	83-70 кфм
4.	AT	0018706	79-19 кфа
5.	AT	0018702	92-88 кфл
6.	AT	0018907	75-80 кфм
7.	AT	0018909	79-20 кфж
8.	AT	0018910	96-33 кфм
9.	AT	0018912	80-16 кфм
10.	AT	0018914	69-32 кфж
11.	AT	0018915	79-16 кфа
12.	AT	0018916	96-58 кфа
13.	AT	0018918	95-37 кфа
14.	AT	0018886	75-63 кфл
15.	AT	0018781	75-65 кфл

5094/2578

Обуна — 2002

Аёл — жамиятнинг гули

Аёл ва жамият. Уларни бир-бирига ҳаёт боғлайди. Аёлнинг ҳар бир нафаси жамиятимизда сезилиб тургани каби жамият ҳам аёлсиз маъносини йўқотади.

Ардоқли журналимиз «Саодат», мана 75 йилдирки, шу мавзунинг, моҳиятнинг мезонида яшайди. Бу мезон аёл қалбининг энг нозик торларидан жамиятнинг бўстонларини яратади. Оддийгина аёлнинг оиладаги ўрни, руҳияти, мақсадлари оиладан келиб чиқиб, жамиятга ўз таъсирини ўтказади. Рўзғорнинг ободлиги, озодалиги, фарзандлар тарбияси, садоқат шу оила, шу аёл тимсолида жамиятни тарбиялайди, Ватанга хизмат қилади, юракларни бутунлайди, улуғлайди. Республикамизнинг исталган бурчида бундай ибратли оилалар минглаб топилади. Биз бундан қувонамиз. шундай бўлиши табиий, дея ўйлаймиз. Ўйларимизни журнал саҳифаларидаги ижтимоий, маърифий мақолалар орқали кенг оммага етказишга интиламиз. Унинг аксига дучлансак, қалбларимизда бу ҳолатга ачиниш, надомат туйғулари уйғонади. Улар аёл деган муборак номга лойиқми ўзи, дея мушоҳадага берилamiz.

Аёлларимизнинг ҳуқуқий саводхонлигига кўпроқ, кенгроқ, чуқурроқ эътибор беришимиз зарурлигини англаймиз.

Кузатиб бораётган бўлсангиз, «Саодат»нинг ҳар бир сонида аёллар саломатлиги болалар парвариши таниқли шифокор олималаримиз томонидан мунтазам ва атрофлича, барчага тушунарли тилда кўрсатиб борилади. Бу қўлланмадай, мўъжазгина сабоқдай гап. Ундан фақатгина ёш оналар, балки кенгроқ жамоатчилик — муаллималар, шифокорлар ҳам ҳаётда, иш жараёнида унумли фойдалана олаётганидан мамнунмиз.

Аёлнинг жамиятдаги ўрни катта, дедик. У нафақат она, бека, балки давлат арбоби, машҳур спортчи, шахмат устаси, кенг далалар соҳибаси, илм фидойиси, эл севган санъаткор, ҳассос шоира, адиба, эҳ-ҳе, санайверсанг, адоғи йўқдай!.. Улар юксак минбарлардан туриб, дунё воқеаларига муносабат билдирадилар, давлатимизнинг тинчлик сиёсатини тарғиб қиладилар. Уларни «Саодат» ва «Гулчеҳралар» элга танитмоқда.

«Бир оғиз ширин сўз» айтиш ниятида қўлига қалам олади пиру бадавлат отахонларимиз, оташин юракли йигитларимиз. Ўша бир оғиз ширин сўз учун ҳам бир умр яшаб ўтиш, яшаганда ҳам ҳамма ҳавас қилгудек, арзирли йўл боса олиши керак экан аёл. Шунинг учун ҳам мўътабар, азизу мукаррам. «Бизга аталган кун»ларини туҳфа этишади севимли шоирларимиз. Бу мўъжизавий туркум-туркум шеърлар журнални ҳам, юракларни ҳам нурлантириб юборади.

Азиз муштарий! Қўлингизда чорак кам бир асрга тенг «Саодат» ва унинг мунисгина иловаси «Гулчеҳралар» ўз шаъни, нуфузи ва салобатини янада қадрлаб, Сиз билан янги йилларда, янги асрларга, янги оилаларга кириб бормоқда. Уни ардоқланг. Биз билан бирга бўлинг.

Ойгул СУЮНДИҚОВА,
«Саодат» журналининг бўлим муҳаррири.

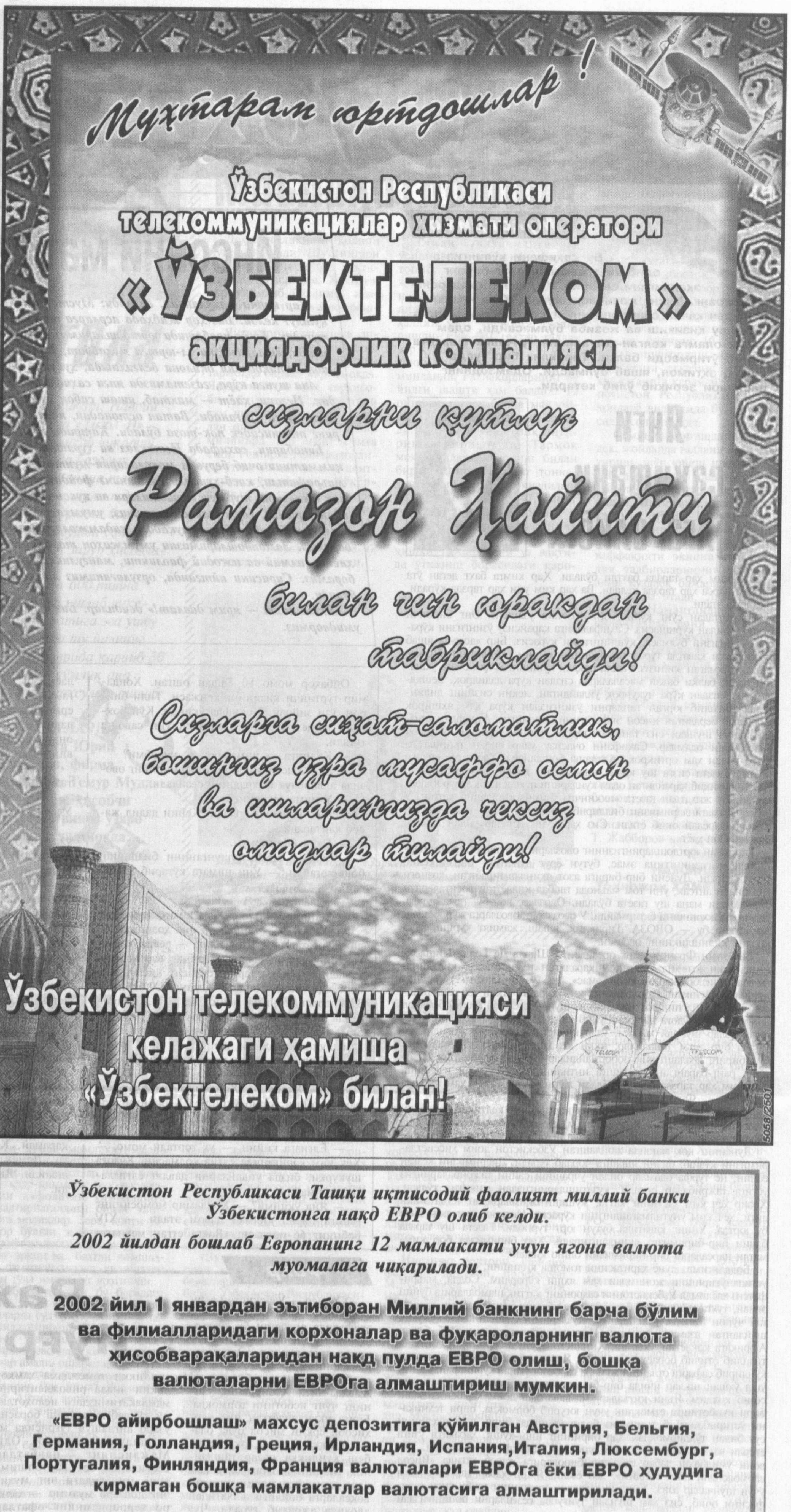

Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки Ўзбекистонга нақд ЕВРО олиб келди.

2002 йилдан бошлаб Европанинг 12 мамлакати учун ягона валюта муомалага чиқарилади.

2002 йил 1 январдан эътиборан Миллий банкнинг барча бўлим ва филиалларидаги корхоналар ва фуқароларнинг валюта ҳисобварақаларидан нақд пулда ЕВРО олиш, бошқа валюталарни ЕВРОга алмаштириш мумкин.

«ЕВРО айирбошлаш» махсус депозитига қуйилган Австрия, Бельгия, Германия, Голландия, Греция, Ирландия, Испания,Италия, Люксембург, Португалия, Финляндия, Франция валюталари ЕВРОга ёки ЕВРО худудига кирмаган бошқа мамлакатлар валютасига алмаштирилади.

«ЕВРО айирбошлаш» махсус депозитига маблағлар 2001 йил 25 декабргача қабул қилинади.

Ўз жамғармаларингиз ҳақида ўйлашга кечикманг!

1991 NBU 2001
National Bank of Uzbekistan

Алоқа учун телефонлар: 137-62-81, 137-62-83.

5081

Халқ таълими вазирлиги «Таълим-савдо» Бош бошқармаси ҳамда республика «Таълим-савдо-жиҳоз» ва «Таълим-қурилиш-савдо» корхоналари жамоалари «Таълим-савдо» Бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари А. Миралиевга падари бузруквори, фахрий ўқитувчи

Наим ота МИРАЛИЕВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат патент идораси жамоаси «Патент-Видео» студиясининг раҳбари Ольга Лямкинага отаси

Николай ЛЯМКИНнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат патент идорасининг жамоаси сектор мудири Анастасия Моисеевага ўғли

ЕГОРнинг

фожиали ҳалок бўлганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент автомобиль-йўллар институти ректорати, касаба уюшмаси, «ТТваАТД» кафедраси жамоаси кафедра доценти Баҳтиёр Бозоровга онаси

ХЎЖАЛ аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Акциядорлик тижорат «Пахта банк» бошқаруви, касаба уюшмаси ва жамоаси «Пахта банк» Кадрлар билан ишлаш бошқармасининг бўлим бошлиғи Гулнора Юсуповага волидаи муҳтарамаси

Карима АБДУЛЛАЕВАнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 3115. 20397 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид ТОҒАЕВ ва Зокир БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
t -Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — Ю. Ҳамидов.
Навбатчи муҳаррир — Г. Йўлдошева.
Навбатчи — Ҳ. Каримов.
Мусаҳҳиҳ — О. Абдуазимов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 *топширилди: 21.30* 1 2 3 4 5 6